

magasles

440 Ft – Előfizetőknek: 325 Ft

2006. március – IV. évfolyam 3. szám

Orvvadászat a gyakorlatban

• **Viagra**
vagy orrszarvú?

• **Miért**
vadászunk?

• **Vadász-**
balesetek

• **A menyét**

• **A sózó**

• **Vadföld,**
de milyen?

• **Medveölő**
pisztolyok

• **Terepjáró:**
Suzuki Grand Vitara

+8 oldal!

HONDA
The Power of Dreams

Megbízható társat,
hosszú távra?

Nincs
akadály.

Most könnyen
megtalálhatja az igényeinek
leginkább megfelelő ATV-t
a Honda minden eddignél
szélesebb típusválasztékából.
Keresse márkakereskedéseinkben!

TRX 650 FA

TRX 500 FE

TRX 250 TM

MÁRKAKERESKEDŐINK: • **Bátaszék**: Lelu Motor Kft., Budapest út 100. Tel.: 84/341-070 • **Budaörs**: Maxx Power Bécsi út 170. Tel.: 1/367-2842 • **Budaörs**: Korosna, Váci út 146. Tel.: 1/238-49-64 • **Budaörs**: Honda Szállerbeck, ÜB út 812. Tel.: 1/291-56-56 • **Budaörs**: Motorzsiget Kft., Szarvasi u. 96. Tel.: 60/549-150 • **Cegléd**: T.S. Integral Bt., Mész út 22. Tel.: 53/500-699 • **Dunaújváros**: Honda Highway, CSO Kft., Béke tér 3. Tel.: 20/928-7906 • **Győr**: Real Motorcentrum, Held u. 14. Tel.: 96/422-995 • **Győr**: Iron Motors Kft., Széchenyi u. 83. Tel.: 77/429-357 • **Kandás**: Korifront Kft., Mártírok út 47. Tel.: 34/344-443 • **Nyíregyháza**: Szász Károly, Vasgyár út 2/B. Tel.: 42/315-710 • **Miskolc**: Wilker Kft., József A. u. 59. Tel.: 46/506-135 • **Pécs**: Mega-Motors Kft., Zsolnay u. 98. Tel.: 72/216-357 • **Sopron**: Salamon Motor Kft., Győsi u. 42. Tel.: 99/524-208 • **Szekesfehérvár**: Motorcenter Kft., Horváth E. u., Vízgy. Tel.: 22/324-963 • **Técs**: LAKAMOTO, József A. u. 5. Tel.: 87/321-027 • **Yel**: Moto X-Treme, Árpád u. 37. Tel.: 27/504-120 • **Zalaegerszeg**: Moto Center, Báthory út 2/A. Tel.: 92/510-135

Nikon

Action EX

Eljött az igazság pillanata...

FIELDMASTER
Riflescopes

Monarch

... és ez a Nikon pillanata.

A pillanat, amikor Ön a dzsungel vitathatatlan királyává
válhat. A Nikon kereső- és céltávcsöveivel nem lesz riválisa
a vadászmezőn. A Nikon igazán felejthetetlené varázsolja
a pillanatot... örökre.

www.nikon.hu

Nikon Sport Optics

Március 1. és 5. között találkozunk a FeHoVa kiállításon! A B pavilon 1/C standján lapunk is várja a látogatókat.

Erről olvashat

Vadászmozaik 5, 17, 33, 37, 48, 49, 53

Márciusban vadászható 53

Erdőn, mezőn / Detrich János: Vadászni pedig kell... 6

Balogh János: Vigyázat, orvvadászok! 10

Kammermann Péter: Mire jó a só? 18

Barta István: Vadföldről – másképpen / A vadföldgazdálkodás kialakulása 42

Vadászetika / Detrich János: Még egyszer a vadászbalesetekről 14

Négy keréken / Kasza László: Az új Suzuki Grand Vitara 22

Vendégoldal / Dr. Kalotás Zsolt: Egy kis ragadozó, amely nem kell senkinek? 26

Puska nélkül / Dr. Czerny Róbert: Veszélyes solymászat 29

Vadásztarisznya / Makrai „Ales” Tibor István: Debreczeni Sándor

népi iparművész vadászkése 30

Lőpor / K. Horváth Mihály: Fegyverkarbantartás / Amit a tulajdonos nem láthat 36

Kovács László: Neves pusokák – híres műhelyek / Westley Richards 38

Bogár György: Vadászati ballisztika / Fegyvertény 50

Kuriózum / Halmágyi Takács István: Medveölő pisztolyok 40

Csaholó / Mirtse Áron: Agarászat és kopózás 44

Vadászpiac 54

Börze 62

Kedvezménykuponok 64

Terjesztő partnereink 65

Előzetes / Áprilisi számunkból..... 66

A címlapon Haszon Gábor felvétele látható.

Ebben a lapszámunkban az alábbi partnereinkről talál bővebb információt

Budapesti Távcső	Honda Kft. 2	Sólyom Fegyverjavító 51
Centrum. 51, 64	Kántor Kft. 63	Steelvent Kft. 64
Compass-Sport Bt. 39, 64	Lőrincz és Fia Kft. 64	Szent Hubertus
Diana Kereskedelmi	Mobilker 2000 Kft. 41, 64	Vadászbolt 33, 64
Szövetkezet 51	Nike-Fiocchi Kft. 25	Szigeti János 63
Diana Szakképző Iskola 43	Nikon Kft. 3, 68	Sziget Vadászbolt 15
Diana Vadászbolt 63	Novák Optika. 33	Szücs és Zsóka Bt. 25
Farkas Péter 63	PA-Contact 27	Tolmácsolás, fordítás 63
Ficsór Autóház 67	Rétisas Optik Bt. 53	Toyota 34, 35
Frommer Kft. 64	Retriever Vadászbolt 51	Várerdei Kft. 21, 37, 64
Géringér Autó Kft. 19	Sollarys Kft. 67	Weidmann 43
Hanyi Vadászbolt 64	Soltész Károly 25	

A Viagra megmenti az orrszarvúkat?

Az afrikai orrszarvúk mindkét faja súlyosan veszélyeztetett, és már hosszabb ideje a kihalás fenyegeti őket. A veszélyhelyzet okai nem a sportvadászok (akik egyébként már hosszú ideje nem vadászhatnak rájuk), de még csak nem is az életérbeszükülése. A baj még csak nem is az orrszarvúk férfiaságával van, mint az a címből tán gondolható volna. Sőt! Szemtanúk állítása szerint az orrszarvú bikák mélyreható alapossággal teszik azt, amit a Természet tenni rendelt nekik...

A baj az ázsiai, elsősorban kínai férfiak férfiaságával van. A dolog úgy áll (illetve pontosabban nem áll...), hogy az ázsiai férfiak egy részének már évszázadok óta gondja van férfiúi teljesítőképességével. (Szerencsére ilyen a világban másutt nem fordul elő!) Ezért aztán egyfelől a nőket hibáztatják (biztos, ősi recept), másfelől mindenféle anyagról kitalálják, hogy az igencsak fokozza a nemi potenciált (azaz „afrodiziákum”). Ezen csodaszerek közé tartozik az orrszarvú orrszarvának örleménye is. Úgy vélik, aki egy kis orrszarvúport eszik, az utána úgy, de úgy... Nem csoda, hogy az orrszarvútülből származó csodaszere ára a csillagos eget verdesi, ami természetesen arra csábítja az orvvadászokat, hogy minden tiltás ellenére orrszarvúra orvvadászának. Hisz egy tilosban elejtett orrszarvú tülkének feketepiaci árából egy kisebb falu hónapokig megél.

Az elmúlt időszakban azonban az ENSZ statisztikái szerint csökkent az orrszarvú-orvvadászat, és az állományuk lassú, de biztos szaporodásnak indult. Az orvvadászat visszaesésének oka pedig nem a helybeliek környezettudatosságának javulásában vagy a vadőrök megbízhatóbb munkájában keresendő (sokak szerint Afrikában egy dolog működik megbízhatóan: a sáskajárás), hanem abban, hogy a férfiúi teljesítőképtelenséggel megvert embertársaink immár jobban bíznak a megfizethető Viagrában, mint a méregdrága orrszarvúporban. És még mondja valaki, hogy a tudomány nem szolgálja az állat- és természetvédelmet!
H. T. I.

Vadászmozaik

A Hornady cég újítása

Örömhír az előagyatás, kengyelkulcsos golyósok kedvelőinek, hogy az amerikai Hornady löszergyár immár teljesen újszerű lövedékekkel forgalmazza az ezekben illő töltényeit. Az ún. LEVERevolution muníciók lövedékei kifejezetten áramvonalas formát kaptak, hegyes, ugyanakkor gumyszerűen rugalmas csúcsban végződnek, ezért bátran tolhatók egymás mögé a csótárban, minden balesetveszély nélkül. Az újításnak hála, sokkal jobb teljesítményűek, mint a régebbi legömbölyített vagy csapott végződésű lövedékek szerelt muníciók. Egyenesebb a röppályájuk és jobb a becsapódási energiájuk is. Ezeket a töltényeket egyelőre .30-30 Winchester és .35 Remington kaliberekben forgalmazzák, előbbi 10,4 grammos, utóbbit 13 grammos lövedéktömeeggel. A választék 2006 tavaszán tovább bővül a .444 Marlinnal, amelynek „magja” 17,2 g lesz, valamint a .45-70 Governmenttel és a .450 Marlinnal. E két utóbbi ugyanazon 21,1 grammos lövedékkel kerül kereskedelmi forgalomba.

Bővebb felvilágosítást a www.hornady.com honlapon találhatunk e találmányról. K. L.

Vadászni pedig kell...

Detrich János

A régi latin közmondás szerint „Navigare necesse est, vivere non est necesse”, a jelentése, hogy hajózni szükséges, élni nem szükséges. Talán így vagyunk néhányan a vadászattal is, amikor úgy érezzük, hogy egy törött bögre füle nem sok, de nélküle annyit sem érne az életünk. S különösen azon társaim érezhetik ezt, akiknek nem éppen csak szórakozás, hanem hivatásuk, kenyérkereső mesterségük a vadászat.

(Darázsai Viktor felvétele)

Mint oly sokan, a vadászatba én magam is „bele-nőttem”, gyerekkoromtól fogva ebben élek, a családban szinte minden férfi – s még egy asszony is – vadászott, szenvedélyből, hivatásból, vagy mindkettő miatt. Ezért mindig kissé zavarba jövök, ha megkérdik tőlem, miért kell vadászni, merthogy legszívesebben azt válaszolnám: ez így természetes, az ember mindig is vadászott, nem is értem a kérdést. A vadászat feltételrendszere, körülményei, szokásai azonban napjainkra oly mértékben megváltoztak, hogy ezt a kérdést érdemes újra meg újra alaposan körüljárni.

Először is azt hiszem, jól tesszük, ha kettéválasztjuk az alapgondolatot: miért vadászik az egyes ember, és miért van szükség vadászatra – hiszen a választok a kettő esetén nem feltétlenül ugyanazok.

Szórakozás, kikapcsolódás, időtöltés

Vegyük először az elsőt. A legtöbb ember számára a vadászat szórakozás, kikapcsolódás, időtöltés. Ezeknek többféle indítéka lehet, például vonzódás a fegyverek iránt, belső szükséglet a természetben való aktív jelenlétre, divat, társadalmi pozícióból adódó kvázi kényszer, egy nagy táska pénz elköltésének praktikus módja vagy egyszerűen tekintélyes mennyiségű vadpörkölt előállításának szükséglete.

A felsoroltak leginkább talán a kedvtelésből vadászó társainkra vonatkozhatnak, akiket gyakran – helytelenül – nevezünk sportvadászoknak. A vadászat ugyanis minden, csak nem sport. Sport a koronglövészet, amelyet a vadász lökészségének fejlesztése érdekében gyakorol. A sportban jelen van a versengés, a teljesítmény fokozásának vágya, kényszere. A vadászat nem erről szól, és ez már ezerszer elhangzott és leíratott minden fórumon.

Hivatásként gyakorolva

E rövid kitérő után folytassuk azokkal, akik a vadászatot hivatásként gyakorolják. Alighanem mindjüket az érdeklődés vezette e pályára, még nem halottam olyanról, akit ostorral hajtottak volna be a szakiskolába. Mindannyian ismerünk olyan kollégákat, akik hajszálpontosan megmondják, mikor, hol, hány grammos bakot találunk, nyilván, mert azt csinálhatják, ami érdekli őket, és még fizetést is kapnak érte, persze hogy mennyit, azt inkább most hagyjuk. Sokunkban erősebb hajtóerőt jelent a sikeres vadászat után érzett szakmai büszkeség, mint a szűkös anyagi körülmények lehangoló valósága.

S még mielőtt bárki e két csoport közötti rangsorolást gyanítana a szavak mögött, jelentsük ki: a kettő csak egymás mellett létezik. Ami összeköti őket, az maga a vadászat, az ember egyik legősibb tevő-

kenysége. Ebben pedig talán a legfontosabb elem a zsákmányszerzés ösztöne, amelyet a jelen kor felborult egyensúlyú társadalmában a többséget képviselő cinikusok, széplelkek és szemforgató farizeusok megbélyegeznek, elítélnek, de legalábbis rosszalással fogadnak. Anélkül, hogy erkölcsi prédikációba kezdenék, meg kell jegyeznem, hogy ugyanezek általában nem háborodnak fel és nem kívánnak vért, ha például mozgássérültek fillérékért való dolgoztatása, házasságtörés vagy egy bűnöző megdicsőülése a téma, hogy csak hármat említek napjaink bőséges kínálatából.

A zsákmányszerzés ösztönét pedig nem is olyan nehéz tetten érni. Az ember órákat gyalogol ragadós sárban, hogy meglőjön egy pár libát, amelyeket aztán a visszafelé vezető úton örömmel cipel a vállán, de mennyi minden történik a két út között... A hajnali vagy alkonyati derengésben megjelenő, rég keregett öreg bakot megpillantva hirtelen kiszárad a száj, a vér elkezd zúgni a fülben, de a kéz biztos, s amikor csak a lövés utáni mélységes csend hallatszik, amelyben egy ismeretlen hang azt kiáltja: megvan – hát ott az ösztön.

Emiatt nem teszünk különbséget vadász és vadász között, még akkor sem, ha az egyiknek hús kell az asztalára, a másiknak pedig egy újabb trófea a falra. A különbség a hogyanban fogható meg, szépen, az írott és íratlan törvényeket betartva, az ösöknék tetsző módon vadászunk-e, vagy nem. Meggyőződés, hogy másként nem szabad, de nem is érdemes.

Korunk kérdése

Miért van szükség a vadászatra? Ez a kérdés jellemzően korunk terméke, amelyben gőzerővel folyik a hagyományos értékek lenullázása, gondoljunk a régi mesterségek eltűnésére, nemzeti kisebbségek eltörlésére vagy ősi életmódot folytató törpe népcsoportok életterének megszüntetésére.

Száz-százötven évvel ezelőtt még senki nem vonta kétségbe a vadászat létjogosultságát, és senki nem akarta megkövezni a vadászokat ártatlan állatok megölése miatt. A vadásztársulatok ugyanúgy nem keltek felháborodást, mint például a dalárdák, nőegyletek vagy mondjuk, a kéményseprők és más szakmák egyesületei, amelyek szabadidejüket igyekeztek közös pihenéssel, tartalmas szórakozással eltölteni. A vadászatot és a vadászokat a társadalom túlnyomó része jóindulatú rokonszenvvel kezelte, mint valamely érdekes, az életet megszínésítő dolog művelőit.

Nagyjából százötven éves múltra tekint vissza a deklarált, majd egyre szervezettebbé váló természetvédelem is. Tudnunk kell, hogy legnagyobb termé-

(Darázs Viktor felvétele)

szettudósaink, felfedezőink, természetkutatóink között nagyon sok szenvedélyes vadászt találunk. Sok esetben nekik köszönhetjük az első állatvédelmi-területvédelmi jellegű rendeleteket, törvényeket. Példának okáért ilyenek a szaporodási, költési időszakokra érvényes vadászati tilalmak, vagy Magyarországon elsőként a Debrecent körülvevő Nagyerdő védetté nyilvánítása 1939-ben.

Ez azt jelenti, hogy a vadászat számára létfontosságú a természetvédelem, mivel azzal saját lételemét védi. Szerencsére egyre többen vannak, akik belátják, hogy a vadászható fajok életfeltételeinek javítása kedvező hatást gyakorol az egész élőhelyre, a teljes környezetre, így a védett fajok életkörülményeire is. A felsőfokú vadászati szakképzés erősödésének következtében egyre többen lesznek, akik képesek rendszerekben gondolkodni. Ezzel nem többen s nem kevesebbet szeretnék mondani, mint hogy a vadászat természetvédelmi funkciója eddig is létezett, és a jövőben még hangsúlyosabb szerepet kell hogy kapjon.

Aki most esetleg meghökken, gondoljon arra, hogy a régebbi idők vadőrei – akik közül még volt szerencsém többeket is ismerni – sokszor csak alapfokú szakképzettségüket népi tapasztalatokkal, hagyományos ismeretekkel, kiapadhatatlan érdeklődéssel kiegészítve, a természet iránt tanúsított végtelen tisztelettel és szeretettel voltak minden tit-

kok tudói. Ezek a régi vadászok természetvédelmi propaganda nélkül is tudták, hogy büntetlenül nem vehetünk el többet, mint amennyi feltétlenül szükséges. Ők még tudtak nekem búbos bankát, szalakót mutatni, én már nem biztos, hogy tudok mutatni az unokámnak. Ez persze nemcsak a legutóbbi nemzedékek számlájára írandó, szerencse azonban, hogy a vadászati szakma fiatal generációjában mind erősebb a természetvédelmi szemlélet.

A természetvédelem sajnos mindig a politika és a gazdaság mostohagyereke volt, olyan, ami csak viszi a pénzt, nem hozza. 1973, a Hortobágyi Nemzeti Park létrejötté óta a nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek és egyéb védett területek sokasága, számos állatfaj védetté nyilvánítása és némi tájrehabilitáció tanúskodnak a természetvédelmi erőfeszítésekről. Ezek az eredmények az állam részéről különös anyagi áldozatot nem igényeltek. A nemzeti parkok igazgatóságainak igen szűkös anyagi lehetőségeiből az ismeretterjesztés, oktatás, szemléletformálás hatékony eszközeire már alig marad valami. A vadászat viszont – mint jövedelemtermelő ágazat – a maga eszközeivel és forrásaival jelentős mértékben hozzájárulhatna a természetvédelem hatékonyabbá tételéhez. E két területet már nem választhatjuk el egymástól, viszonyuk is kölcsönös, vegyük példaként a védett madarak szaporulatát veszélyeztető vaddis-

nókondákra tartott állományszabályozó vadászati tevékenység, vagy a helyenként már-már saját élőhelyét veszélyeztető mértékben felszaporodott gimállományt.

A vadászat segít abban is, hogy a természetvédelem ne érjen véget a nemzeti park határán, hiszen a vadásztársaságok az ország egész területét behálózják, és ha sikerül egy jó kezdeményezést elindítani, annak hamar híre megy.

Tudom persze a jelenlegi viszonyok ismeretében, hogy mindez eléggé utópisztikus hangzik, a helyes irányt mégis így tudnám meghatározni.

Hogy miért van szükség vadászatra? Sorolhatnám, hogy sokszor a vadászok figyelmeztetik elsőként a kialakulóban levő járványokra, de alig ismert állatbetegségek, elsősorban a különféle zoonózisok feltűnésére is az állat-egészségügyi hatóságokat. A vadászterületen való állandó jelenlétükkel természetkárosítást, környezetszennyezést akadályozhatnak meg. Egy jól képzett hivatásos vadász szakszerű tájékoztatást adhat a területén járó turisták, természetbarátok részére a vadállományról, az élőhelyről és általában az ott folyó tevékenységről.

Ez is egy vélemény

Ez mind igaz, de súlyosabb érvek is léteznek. Nem vagyok képes azonosulni azokkal a véleményekkel, amelyek szerint mindenféle vadászat fölösleges, szükségtelen és káros. Ha a vadállományt sorsára

hagynánk, úgy a zaklatott környezetben előbb-utóbb elenyészne, degenerálna. Az ember folyamatosan egyéb tevékenységekkel avatkozik be a természet nagy körforgásába, csökkentve a vadon élő állatok életterét, illetve más módon, közvetlenül is veszélyezteti őket. A vadászat ellenzői talán nem látják, de a vadászatban több a gondoskodás, mint azt sejteneik.

Az állatvilágban megszokott dolog az „ölj, hogy élhess” szabálya. Valamikor a vadászó embert is ez a szabály indította útjára. A modern lőfegyverek megjelenése után alakult ki az a korlátokat nem ismerő vadászati felfogás, amelynek következményeit ma a bőrünkön érezzük. Ezért szükséges az, hogy a mai vadászgenerációk felfogásában teret kapjon a vad és a természet védelmének egyre erősebb szemlélete. Úgy tűnik, nem reménytelen a dolog, de ehhez a társadalom egészének együttműködésére is szükség van.

Végül is úgy kerek a világ, hogyha vad is meg vadász is van benne. Hadd fejezzem be *Fekete István* szavaival:

„A vadászatot egyáltalán nem a lövés tudománya, nem a gyilkolás és nem az étel, a bőr s a trófea jelenti, hanem mindez együtt, és még sok-sok minden, ami túl van ezeken. Ósi örökség ez, amit egyik ember örököl, a másik nem. Ósi harc ez a család táplálékának megszerzésére, kutatási vágy, megfigyelés, tudásszomj, kalandkeresés, gyűjtési szenvedély, erdők, mezők, nádasok szeretete.”

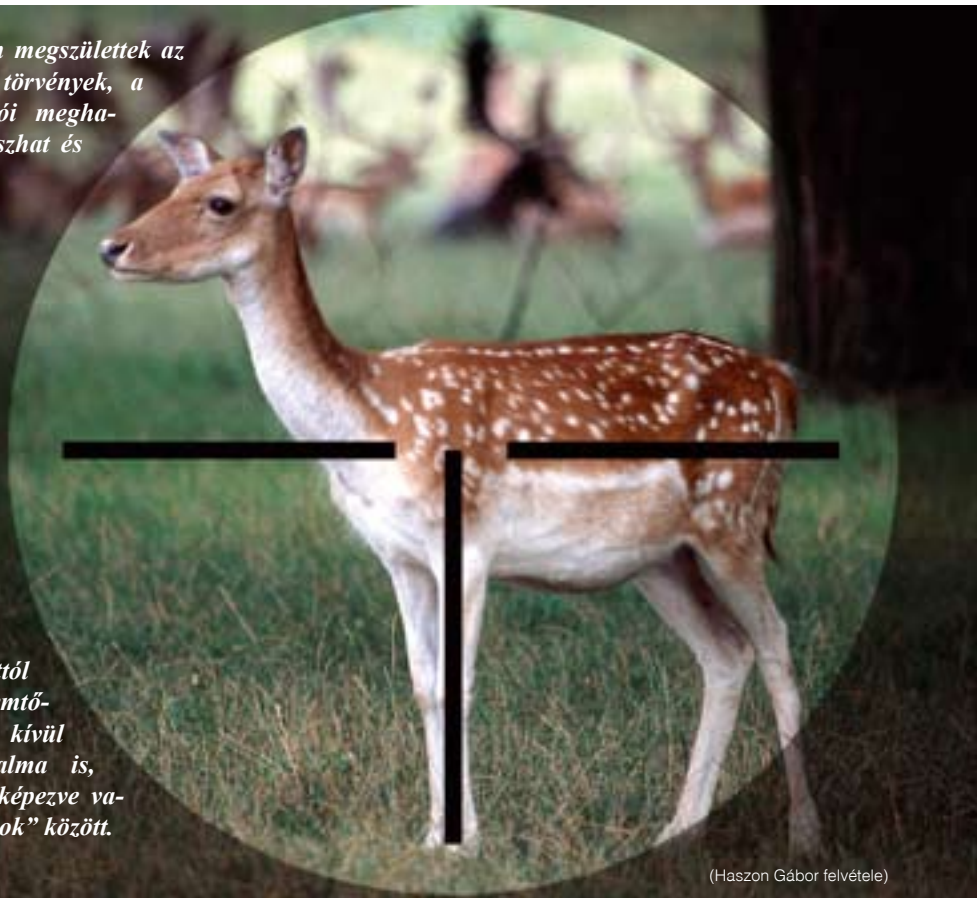
(magasles)

Vigyázat, orvvadászok!

Balogh János

Ahogy Európában megszülettek az első vadvédelmi törvények, a hatalom gyakorlói meghatározták, ki vadászhat és ki nem.

Ettől a pillanattól kezdve megeremtődött a törvényen kívül vadászók társadalmá is, örök szakadékot képezve vadászok és „vadászok” között.

(Haszon Gábor felvétele)

A nyugat-európai államokban a vadtolvajok ellen drákói szigorral léptek fel, hiszen a vadat magántulajdonként kezelték. Ebből az következik, hogy a tulajdon sérelmére elkövetett cselekményt lopásnak minősítették. A törvény betartását sokszor kegyetlen megtorlásokkal érték el, amit többnyire a tulajdonos sok esetben önkényeskedő módon gyakorolt. Példaként említem, hogy Mihály salzburgi érsek 1537-ben a földjére tévedt sebzett szarvast megtaláló és ellopó parasztot – a tettenérés után – a szarvas bőrébe varratta, majd a saját ebeivel halálra marcangoltatta. Érsekünk, bár sajátos módon értelmezte a bibliai tanításokat, a „szeresd felebarátodat” és a „ne lopj” viszonyát, mégis az akkori „korszellem” stílusában járt el. Az biztos, hogy a vadorzást keményen büntették, az elkövetőkkel szemben nem voltak engedékenyek vagy elnézőek. Egy korabeli

statisztika szerint orvvadászatért több halálos ítélet született, mint gyilkosságért.

A királyi Magyarországon a törvénykezés sokkal liberálisabb volt, ami a vad *res nullius* (uratlan jószág) státusából fakadt, és talán abból a tényből, hogy a vadsűrűség – Európát tekintve – itt volt a legmagasabb. Minden bizonnyal szerepe volt a tradicionális szokásoknak is, hiszen a magyar halászó-vadászó nép volt. A törzsi viszonyok között élő népeknél a vadászat a megélhetés eszköze volt, nem pedig tulajdoni jog vagy privilégium. A több ezer éves szokások (a természeti léten alapuló életforma) megváltozásához hosszabb idő kellett, így a szabad vadászatot nem korlátozták még a földbirtokrendszer kialakulása után sem.

Az államalapítás után évszázadokig nem volt kifejezetten a vad védelmével foglalkozó törvény, a

helyi földbirtok szintű korlátozásoktól eltekintve, amelyeket a föld tulajdonosa határozott meg. Az első átfogó jogi rendelkezés II. Ulászló nevéhez fűződik, aki törvényben tiltja el a jobbágyságot egyes vadfajok vadászatától. A második, amely már bünteti a fegyverviselést – a Dózsa-féle parasztfelkelést követően – II. Ulászló 1504. évi VII. dekretuma volt, amely közvetett módon, de végképp pontot tett Magyarországon a szabad vadászat kérdése végére.

Törvénykezés ma

A mostani törvényi szabályozás nehéz kérdés. Ha ironizálni szeretnék, akkor azt mondanám, mi magyarok hagyománytisztelő nép vagyunk: előszere-ttel dédelgetünk megkövesedett dogmákat, struktúrákat, amelyek senkinek sem jók, legkevésbé a világhírű magyar vadállomány. Az új vadászati törvény nagyon sok változást hozott, de legalább annyi megválaszolatlan kérdést is hagyott maga után. Talán a legfőbb „bűne” a régi elavult vadásztársasági rendszer szerkezeti elemeinek az átmentése. Pozitívuma viszont, hogy a vad életterének nagyságát legkevesebb 3000 hektárban állapította meg.

Vitatható a hivatásos vadászok alkalmazási jogviszonya, jogkörük ugyanis számos problémát vet fel.

A klasszikus értelemben vett orvvadászat szankcionálása meglehetősen enyhe maradt, mivel csak szabálysértési besorolást kapott. A szigorúbb büntetethetőség esélye megvan, mivel a tiltott vadászat-hoz sok más bűncselekmény is társul. Például a legfontosabb a Btk. 1994. évi IX. módosított 263/A §-ának a), b), c) pontja, amely a lőszerrel való visszaélésről szól. Az új állatvédelmi törvény szerint napjainkban már az állatkinzás is bűncselekménynek minősül.

Az orvvadászat felderítése a vadászterületen

Az orvvadászat felderítése és felszámolása jórészt a vadászterületeken dolgozó kevesebb mint négyezer hivatásos vadászra hárul. A hivatásos vadásznak sokrétű feladatán túl, fel kell figyelnie a területén történő minden szokatlan eseményre, gyanús jelre. Ahhoz, hogy a szolgálatot végző szakember „képben legyen”, állandó – napi gyakoriságú – területellenőrzés szükséges (az állandó kontroll önmagába is visszatartó tényező). A hivatásos vadásznak ismernie kell a területen élőket és az ott dolgozókat. Legyen kapcsolata a mezőőrökkel, az erdészek-

kel és a helyi rendőrséggel. Általában, ha mégoly óvatosan is jár el a vadtolvaj, ha rendszeresen űzi „mesterségét”, előbb vagy utóbb nyomot hagy maga után. Manapság már a másik oldal is rendelkezik olyan technikai felszereléssel – sokszor jobbal –, mint az öt üldöző hivatásos vadász. Az odvas fában ócska flintáját rejtegető gyalogos, hátizsákos vad-orzó régen kiment a divatból. Jelen kor rabszácának eszköztárában éppúgy megtalálható a nagy teljesítményű terepjáró, a drága magnum puska, mint a rádiótelefon vagy az adó-vevő készülék. A különböző irányokból begyűjtött információk mellett a fellelt nyomok nyújtják a legtöbb segítséget: a véletlenszerűen megtalált, elhullott vagy sebzett vad; gumiabroncsnyomok; esetleg zsigerek – ez csak ritkán fordul elő –; gépjárművek mozgásának regisztrálása; a területen hallott lövések visszaellenőrzése a vadásztársaság biztonsági körzeteket nyilvántartó ún. beírókönyvében.

A megtalált elhullott vadat alaposan vizsgáljuk meg – ez egyébként is kötelességünk –, ha lőtt sebet találunk rajta, lehetőleg állapítsuk meg a fegyver kaliberét. A kiskaliberű fegyver bemeneti nyílása is kicsi, bár sokszor nehéz megkülönböztetni egy 5 mm-es öbnaagságú fegyver bemeneteli nyílását egy 7-8 mm-es vadászfegyvertől. Itt a kimeneteli nyílás nagysága adhat segítséget, és az, hogy a kis kaliberű puskánál nincs kimeneteli nyílás. Boncolásnál biztos támpontot adhat a maradványtest megtalálása. A sörétlövés általában csak akkor válik láthatóvá, ha a bőrt a tetemről eltávolítjuk. A hullák boncolásos vizsgálatát csak akkor végezzük saját magunk, ha biztosak vagyunk abban, hogy a vad lövéstől pusztult el. Egyébként semmisítsük meg, vagy ha fertőző betegsége utaló jeleket látunk, szállítsuk be az illetékes állat-egészségügyi intézetbe. A hulla vizsgálatánál legelőször az elhullás hozzávetőleges idejét igyekezzünk megállapítani, természetesen az időjárási és az adott évszak körülményeit figyelembe véve.

A gépjárművek által hagyott gumiabroncsnyomok – mintájuk, tengelytávsvélességük, haladási irányuk, mozgáskörzetük – számos információval szolgálnak. Nagy biztonsággal megállapítható a fent felsoroltakból, hogy terepjáróval van-e dolgunk vagy személyautóval, amire az időjárási és az útviszonyok alapján is következtethetünk. Megközelítőleg a jármű haladási sebességét is meg lehet határozni. Például minél lassabban halad egy jármű, annál ki-vehetőbb a gumiabroncs mintája a nyom szélein. A felverődő sár, hó vagy por kis távolságon csapódik, fröccsen szét. Természetesen ebből még ne von-

junk le messzemenő következtetéseket, hiszen ha túl poros vagy esetleg gidres-gödrös az adott útszakasz, az a legbecsületesebb magángazdálkodót is lassúbb haladásra kényszeríti. Ez csak akkor jelzésértékű, ha gyanúkat más egyéb tényező is alátámasztja. Különösen figyeljünk oda a megállásokra, a ki-be szállásokra, a tolatások nyomaira. Az eredeti útiránytól eltérő vagy az útról letérő, esetleg a mezőgazdasági területekre – legelőkre, lucernatáblákra stb. – ráhajtó, forgolódo járművek nyomaira. Ezen a nyomvonalakon feltétlenül menjünk végig, mert szinte biztos, hogy a gépjármű mozgása vadászati céllal történt! A járművek nyomainak ellenőrzését a hajnali, reggeli órákban végezzük el.

Érdeemes egy külön jegyzetfüzetet vezetni, amely tartalmazza a területen áthaladó és ott tartózkodó gépjárművek listáját, rendszámukat, típusukat, színüket, a területen tartózkodás idejét és dátumát. Esetleg mellékelhetjük a gumiabroncsokról készített fotókat, ha vannak. Csak a gyanús járműveket regisztráljuk. Többhavi visszaellenőrzéskor ez a lista sokat segíthet.

A fényképezőgép pedig nemcsak a vadász emlékek, egyéb események megörökítésére alkalmas eszköz. Ma már viszonylag olcsón, jó minőségű, kis kompakt, közelfényképezésre is alkalmas digitális fényképezőgépeket vásárolhatunk. A mai kor

hivatásos vadászában elengedhetetlenül szükséges felszerelési tárgya. Egy digitális gépen fontos információkat, esetleg bizonyítékokat rendkívüli eseményekről tárolhatunk hosszú ideig.

A vadászás formái

Az orrvadászat különböző formái eltérő intézkedéseket igényelnek. Azt az alkalmi rabszót, aki hétvégén horgászat vagy természetjárás közben gyerekei vagy barátai társaságában vadászterületre kiviszi a „családi” légpuskát, és aki a legalapvetőbb idevonatkozó jogszabályokkal sincs tisztában, nem kell feltétlenül egy 12-es kaliberű sörétes puskával „ijesztgetni”. Általában elegendő a figyelmeztetés és a tájékoztatás.

A legnehezebb, s tegyük hozzá, a legveszélyesebb is a „profi” vadászok orrvadászati cselekményeinek felderítése és elfogása. Ezek többnyire már valamilyen köztörvényes bűncselekményért elítélt, a jogszabályokkal és törvénytörő magatartásukkal teljesen tisztában lévő személyek. Veszélyességük nemcsak abból fakad, hogy jól szervezett csapatban „dolgoznak”, hanem az illegálisan tartott lőfegyverek büntethetőségének tartamát is ismerik: bizonyos esetekben 8 évig tartó szabadságvesztéssel járhat. Jellemző rájuk a szervezettség, a jól kiépített kap-

csolatrendszer, amelyen keresztül a lőtt vadat értékesíthetik. A területet, a vad szokásait sokszor kiválóan ismerik, felszereltségük jó. Intézkedéskor ne tanúsítsunk kíméletet velük szemben!

Szólnunk kell az ún. belső orrvadászatról is, amelyet a törvényes feltételekkel – érvényes vadászjeggyel, fegyvertartási engedéllyel – rendelkező személyek követnek el. A vadászásból eredő el tulajdonított vad egy része ezen a módon „tűnik” el. Ennek a problémának a megoldása elsősorban törvényhozási munka, a hivatásos vadászok joghelyzetének megváltoztatásával lehetne felszámolni.

A hurkozók az orrvadászok táborának legalacsonyabb kasztja. Alattomos tevékenységük állandó munkát, bosszúságot ad a hivatásos vadásznak. Sajnos egyre jobban kezd elterjedni nemcsak az apróvadás vadászterületeken, hanem a nagyvadás vadászterületek területén is. A törvény szigorúbb alkalmazása szükséges lenne, leginkább a növekvő tendencia miatt. Köztük is vannak „igazi profik”, akiknek a vadismerete vetekszik egy jó hivatásos vadászéval. Eredményességüket tükrözi, hogy némelyik egészen jól megél belőle. Fogtunk el mi is ilyen „szakembert”, akinek alaposabban megismerehettük az alkalmazott módszerét, amire a következő számban kitérek.

Gróf Széchenyi Zsigmond kiváló könyvének, az

Szükséges technikai felszerelés területellenőrzéskor

- Hivatásos vadász igazolvány
- Keresőtávcső
- Infra keresőtávcső
- Keresőlámpa
- Fejlámpa
- Sörétes fegyver vagy önvédelmi pisztoly
- Adó-vevő készülék
- Rádiótelefon
- Fényképezőgép
- Sebktőző láda
- Egyéni sebktőző

Ünnepnapoknak a vadászokról szóló fejezetében leírt idealizált kép a nemes orrvadászokról – viszatekintve az elmúlt évtized tapasztalataira – utópisztikus, romantikus kalandregény ízű marad. Meggyőződésem, hogy mai modernizált világunkban a vadállományunkat negatív hatásként érintő orrvadászati problémája csak egy a sok közül. A szakembereknek s az illetékeseknek azon kell fáradozniuk a közeljövőben, hogy minél hatásosabban alkalmazható törvényekkel, jogszabályokkal tudjuk megvédeni csodálatos nemzeti kincsünket, a magyar vadállományt. ◀

(Nagygyörgy Péter felvételei)

Még egyszer a vadászbalesetekről

Szomorú és aktuális

Úgy tűnik, időről időre vissza kell térnünk a vadászbalesetekhez. Januári számunkban e kérdésnek már szenteltünk néhány hasábot. Azóta sajnos újabb balesetek történtek, közülük egy ismét halállal végződött. Habár én magam írtam le a közlekedési balesetekkel való számszerű összehasonlítás eredményét, amely a vadászat kevésbé veszélyes voltát bizonyította, most egyre inkább úgy látom, hogy vadászati gyakorlatunknak némely elemét alaposan át kell értékelnünk.

A mindenki számára hozzáférhető Vadászati Információs Portál folyamatban levő, a vadászbalesetek okaira vonatkozó véleménykutatása szerint az első problémaforrás a vadásztársadalom felhígulása, második az egyébként megfelelően megalkotott szabályok be nem tartása.

Az elsőt, amelynek tényalapja, hogy jelenlegi vadásztársadalmunknak harmada 1997 után kapott engedélyt, a következőkben foglalnám össze. Kerülöm az általánosításokat és nem azonosulok mások eltúlzott, néha pedig sértő megállapításával. Az olyan szavak mögött, mint például az „újgazdag, terepjárós izomagyúak” valószínűleg sértegettség, irigység, rossz tájékozottság, de legalább valamilyen félreértés húzódik meg. Nem tarthatjuk persze kizártnak, hogy az idézőjeles kitétel ráillik valakire, csak az nem biztos, hogy vadász az illető, mivel a terepjárón való közlekedés divattá vált, és nem kell feltétlenül dúsgazdagnak lenni ahhoz, hogy bárki közepes árkategóriájú, az átlagosnál nagyobb, feltűnőbb autéhoz jusson. Egy általában igaz megfigyelést mindenestre szívesen megosztok a laikusokkal. Ha utcai gumival felszerelt nagy terepjáróban tar fejű, tetoválásokkal díszített nagy embert látnak, akkor az rendszerint nem vadász, bár kivételt is ismerek, méghozzá nem is akármilyet. Továbbá egyezzünk már meg végre abban, hogy csupán megjelenése miatt senki sem érdemel megbélyegző jelzőket.

Amiről nem tudhattunk

A társadalom kilencvenes években megvagyonsodott rétegéből valóban sokan vadásznak. Az esetenként hirtelen jött jómódot sem egyformán dolgozzuk föl, akad, aki nehezen tűri a figyelmeztetést, hiszen munkahelyén, vállalkozásában ő az első ember. Az udvarias hangnemre, ésszerű magyarázatra azonban valószínűleg megfelelően reagál, sőt nem ritka, hogy éppen ő az, aki a szabályok betartásában, etikus magatartásban is élen akar járni. El kell fogadnunk azonban azt a tényt – természetesen nem belenyugvással –, hogy a társadalomban elburjánzó szabadosság, általános értékromlás a vadászok vilá-

(a kép illusztráció)

gában is megjelenik, hiszen a vadász is csak „emberről van”.

Hozzáteszem, hogy mielőtt nagyon belekapaszkodnánk a kilencvenes évek végétől vadászó társaink szokásainak elemzésébe, emlékezzünk vissza a rendszerváltás előtti évtizedekre. Egy-egy magasabb pozícióban „elvtárs” stiklijeiről nemhogy a fél ország nem értesült a sajtóból, hanem még az esetlegesen szemtanú hivatásos vadásznak is értésére adták, hogy otthon sem beszélhet a látottakról, ha az állását meg akarja tartani. Nem volt tanácsos akárkit figyelmeztetni, még akkor sem, ha az értelem hiányát hangerővel kompenzálva, itálosan hadonászott fegyverével, illetve a figyelmeztetéssel csak jóval tekintélyesebb (értsd magasabb beosztású) vadásztárs próbálkozhatott, és még azzal is előfordulhatott, hogy megütötte a bokáját.

Nem tudjuk például az olyan részleteket, hogy az elmúlt tizenkét hónap baleseteinek résztvevői mióta rendelkeztek engedéllyel. Az idősebb áldozatok, illetve vétkesek között azonban valószínűleg volt nem is egy, aki évtizedek óta vadászott. Félre ne értsük: nem a vadász életkora, hanem a vadászatban eltöltött évek száma a fontosabb! A tapasztalat óvatossá teszi az embert, bár visszaemlékszem egy esetre, amelynek fiatal vadórként voltam szemtanúja, közel harminc évvel ezelőtt. Társaságunk egyik köztisztviselőnek örvendő, kiváló vadászemberként ismert, példás életet élő idősebb tagjával történt az a tragikus, ugyanakkor banális, ostoba baleset, hogy a válláról lecsúszó töltött fegyver elsült, és eltalálta előtte haladó vadásztársának tizennégy éves fiát, aki azonnal meghalt. Széchenyi Zsigmond hasonló esetet írt le, amely egyik rokonával történt. A fegyvernek üresnek kellett volna lennie, hiszen éppen két hajtás között, egy dülőúton sétáltak a résztvevők. A felelősség egyértelműnek bizonyult, vétkes vadásztársunk soha többé nem vett a kezébe fegyvert, lelkiileg képtelen volt feldolgozni a történeteket, néhány év múlva pedig meghalt.

Szigorú szabályok

Ezzel át is térhetünk a bevezetőben említett másik baleseti okra. Ha végignézzük az utóbbi évek baleseti krónikáját, úgy szinte kivétel nélkül mindegyik az állandóan súlykolt balesetvédelmi és fegyverkezelési szabályok megsértése miatt következhetett be. A fent leírt történetben sem az érdekes, miért csúszott le a fegyver viselőjének válláról, hanem hogy miért volt megtöltve? Ilyen értelemben nem tudok különbséget felfedezni a mostanában és az évtizedekkel ezelőtt történt esetek között. A legfőbb

SZIGET VADÁSZBOLT

HIVATÁSOS VADÁSZOK SZAKÜZLETE

Sziget lejtő, Taksány, Dózsa Gy. u. 26. Tel.: 24/487-088

**Bornaghi sörétes
lőszerek kis- és nagy-
kereskedelme**

**Voere golyós vadászfegyverek
kereskedelme teljes
típusválasztékkal**

**Deerhunter (dán)
és CBC (olasz) ruházat**

**Swarovski cél-
és keresőtávcsövek**

Karl-Kaps céltávcsövek

**Orosz IZS sörétes vadászfegyverek
nagy választékkal**

Szeretettel várjuk Önöket
a FeHoVa B pavilon 2/J standján
2006. március 1-5. között!

kérdés egyébként is az, hogy a közelmúlt eseteinek mi a gyökere, hiszen nem elégedhetünk meg annyival, hogy baleset volt is meg lesz is, mert ez egy veszélyes tevékenység. Tudnunk kell azt, hogy hazánkban szigorúbbak a vadászatot érintő szabályok, mint általában az Unióban. Kezdhethem rögtön a fegyver vásárlásához szükséges megszerzési engedéllyel, amelynek kiadására megszabott harmincnapos határidőt a megyei fegyverűgy gyakran legnagyobb igyekezete mellett sem tudja betartani az egyéb hivataloktól érkező számos dokumentum kése miatt, nemcsak az első fegyver megszerzésekor. A vadászvizsga is szigorúbb, mint a legtöbb európai országban. Rendszeres, előírt, dokumentált baleseti oktatásokat tartunk.

Mégis, ilyen körülmények között is hat vadásztársunk hunyt el balesetben egy év alatt. Ha jól utánanézzük, találunk olyan okokat, amelyek feltétlenül változtatnunk kell. A figyelmeztetlenség az egyik legfontosabb tényező, amely balesethez vezet, előbb vagy utóbb szinte törvényszerűen. Amikor a vadászatvezető utasítása és tudta nélkül néhányan elmennek a hajtásban megsebzett disznót keresni. Vagy apróvadazáskor csak úgy ötletszerűen tesznek még egy kört, mert „ugyan, nézzük már meg azt a

kis kukoricást”, aztán a mindenfelé csellengő emberek mindenfelé lőnek. Puskázás gyülekezőhelyen, a vadásztárs füle mellett eldördülő puska – életveszélyes szabálytalanságok.

De mondhatnám a társas lesekkel kapcsolatos eseteket is. A lesről idő előtt leszálló, lámpa nélkül az esti erdő szépségeit élvező vadásznak fogalma sincs, milyen veszélynek teszi ki magát. Nem szeretem a hatásvadász fordulatokat, de az ilyen történetek már sokszor végződtek egy gyilkossá lett baráttal és egy árván maradt családdal. Természetesen minden ilyen esetre érvényes, hogy nemcsak a vétkes hibázatható a baleset bekövetkezése miatt. Először azok, akiknek módjuk és kötelességük lenne a figyelmeztetésre, de valamilyen okból nem teszik meg. Miért?

Mégis, kinek az érdeke?

Mivel itt elsősorban a vadászatvezetőről van szó, meg kell állapítanunk, hogy az ő személyisége sok tekintetben meghatározó jelentőségű. A vadásztársaság tagjai nem mindig a legrátermettebb embert választják erre a feladatra. Nem elég, ha jól ismeri a területet, ért a vadászathoz és a fegyverhez, megfelelő emberismerettel rendelkezik, és mindenkiel képes a közös hangot megtalálni. Ezek mind szükségesek, de legfontosabb a személyes tekintély, amelynek birtokában a rábizott embereket irányítani tudja, a szavának hitele van, amelyre oda kell figyelni, és nem tévóvázik, ha bárkit rendre kell utasítani vagy a szabályszegésben megakadályozni, akkor is, ha az illető olyasvalaki, akinek nem illik „beszólni”. Ez pedig adódhat abból, hogy a szóban forgó személy idős, befolyásos, magas besorolású, gazdag, vagy egyszerűen nem viseli el, ha hibáját szóvá teszik. Ebből a szempontból pedig mindegy, mióta vadászik valaki, mert ez intelligencia kérdése.

Ezzel szemben előfordul, hogy olyan ember lesz vadászatvezető, aki ugyan jártas a vadászatban, a területet is jól ismeri, de emberi kvalitásai már nem ütnek meg a szükséges mértéket, nem élvezzi a tagság egyöntetű bizalmát, és ő maga sem tud pártatlan maradni a vitákban, konfliktusok kezelésében. És mint tudjuk, a hal is a fejtől büzlök, az alkalmatlan vezető tevékenysége a vadászat egészére rányomja bélyegét. A lazaság, a szabályok megsértése törvényszerűen balesethez vezet.

Itt találunk még egy összefüggést az elsőként említett baleseti okkal. A vadásztársadalom felhívását úgy értsük, hogy sokan olyanok is kerültek

közénk, akik megálltak a fejlődésben „a pénzért azt csinállok, amit akarok” gondolatnál. Márpedig a vadászatban az egymáshoz való alkalmazkodás létfontosságú, szó szerint életbevágóan fontos szabály. A vadászengedély megszerzésének jelenlegi gyakorlata lehetővé teszi, hogy valódi tapasztalatok szinte teljes hiányával vadászhasson valaki. Mondhatnám például, hogy – ismét közlekedési párhuzammal élve – aki teljesítette az elméleti vizsga feltételeit, az máris kaphatna jogosítványt, aztán egy-két csattanás után rájönne, mit is kell pontosan csinálni. Nos, a mi szakmánkban épp ezért volt hasznos a vadászjelölti státus. A vadászjelöltnek legalább egy szezonon keresztül fegyver nélkül kellett részt vennie a vadászatokon, ahol a gyakorlatban minden alapvető fogást, szokást megtapasztalhatott és elsajátíthatott, megismerte a társaság életét, a vadásztársakat, belekóstolhatott jóba és rosszba. Erre a fajta gyakorlatra módot kellene biztosítani azok számára is, akik nem területes társaság tagjaként kezdik a vadászéletet. Egy lakóhelyükhöz közeli területes társaságnál tölthetnék egy vadászidény alatt, nevezzük így: gyakornoki idejüket, amelyről hiteles igazolást adna a társaság vezetőse. Meggyőződésem, hogy sehol sem zárkóznanak el az efféle kérések elől. Természetesen nem pénzért vásárolható, minden tartalmat nélkülöző igazolásra gondoltam, sem pedig a „tudod, milyen rendes gyerek a fiam, adjatok már neki egy igazolást” és hasonló beszélgetésekre. Az egyébként általam is hiányolt bajtársiasságnak nem ebben kell megnyilvánulnia. Társainknak azzal segítünk igazán, ha időben figyelmeztetjük őket a legkisebb veszélyt hordozó szabálytalanságra is.

Nem véletlenül hagytam a végére az italozást mint veszélyforrást. Egészen őszintén mondom, hogy nem értem, miért kérdés ez még mindig. Annyit beszélünk már róla, hogy ha mostantól tíz évig senki meg sem szólalna, akkor is elég lenne. A társadalomban kezd kialakulni egy tévképzet fegyverrel rohángáló alkoholisták hordáiról, néhány önmagán uralkodni képtelen szerencsétlen miatt. Aki nem tud ital nélkül vadászni, az örökre felejtse el a puskaporszagot. Sokkal szigorúbb ellenőrzésre van szükség, de mivel a fent említett okokból nem mindenki meri vállalni a fekete bárány szerepét, ezért a rendőrségen a sor. És ha javasolhatok valamit: ne reggel szondáztassák meg a jónépet, hanem napközben. Mindjárt lesz foganatja a tiltásnak!

Detrich János

2006 március

A Parlamentből jelentjük

Karsai Péter, az MDF képviselője a következő kérdést tette fel Juhász Gábor államtitkárnak, az Országgyűlés a 2006. február 6-ai ülésén:

– Annyit máris tudni lehet a balesetek okairól, hogy valakik súlyosan megszegték a vadászat írott és íratlan szabályait. (...) Most mégis az az érzésünk, mint ha a szükséges és feltétlenül elvárható hatósági igyekezeten túl immár a több tízezres szabályosan és felelősséggel vadászó társam ellen irányulnának a hatósági akciók. (...) Mondjuk, rendelkezem két fegyverrel. A fegyvereknek van úgynevezett műszaki bizonyítványa, és ezek általában öt, illetve tíz évre szólnak, tehát könnyen előfordulhat, hogy a tulajdonos megfelelnek arról, hogy lejárt valamelyik műszaki papírja. (...) A rendőrség egy bizonyos idő múlva rajtam üt, és bevonja a lejárt műszakival rendelkező fegyvert, függetlenül attól, hogy azt vadászaton használtam, vagy éppen fegyverszekerényben tároltam. És ha már ekkora bünt követtem el, akkor természetesen bevonja a fegyvertartási engedélyemet is, amely a másik fegyveremre is vonatkozik, és így automatikusan két évre tiltja a vadásztól. Egy hasonlittal élve, ez olyan, mintha valakinek lenne két autója: az egyik, amelyik a garázsban áll, mert nincs műszakija, mégis a rendőrség erről tudomást szerez, de mindkét autót bevonja, természetesen a jogosítvánnyal együtt. (...) Tisztelettel kérdezem tehát az államtitkár urat: nincs

Vadászmozaik

más ötlete a tárcának a vadászbalesetek csökkentésére, mint a vadászok lefegyverzése?

Juhász Gábor belügyminisztériumi államtitkár válasza:

– (...) A vadászbalesetek és a fegyvertartás ezen szabályai között nincs ok-okozati összefüggés. (...) A már befejezett nyomozások során egyértelműen megállapítható volt, hogy a hatályos biztonsági rendszabályok betartása mellett egyetlen vadászbaleset sem következett volna be. (...) Ugyanakkor szeretném Önnek elmondani azt is, hogy az a probléma, amelyre Ön céloz, illetve olyan más, amely a 253/2004-es kormányrendelet előírásait taglalja, amely közismerten szigorú, talán az uniós átlagnál is szigorúbb fegyvertartási körülményeket ír elő, ennek felülvizsgálata éppen folyamatban van. (...) Ennek a kormányrendeletnek a hatályosulása néhány olyan problémát vet fel, amelyek adott esetben a felülvizsgálatot indokolják. (...) Ennek a felülvizsgálatnak éppen most van itt az ideje, és civil szervezetek, szakértők bevonásával történik is.

(Részlet az Országgyűlés 2006. február 6-ai jegyzőkönyvéből)

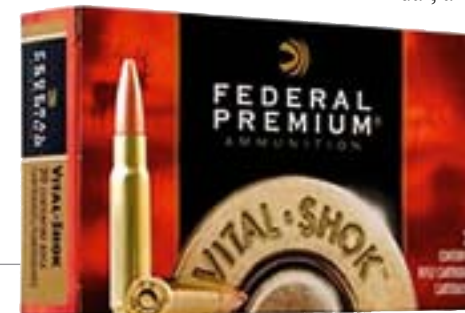
.338 Federal

Vége egy vadonatúj muníció, amely nem valamiféle super magnum, ugyanakkor kitűnően használható hazánkban is! Az amerikai Federal löszergyárnak fennállása óta ez az első saját szabadalmaztatású golyós vadásztölténye, amelynek a tervezésében a nem kevésbé híres finn illetőségű Sako cég szakemberei is tevékeny részt vettek. 2006 januárjában mutatták be, és tavasztól fogva lehet megvásárolni a .338 Federalt, amely európai átírás szerint 8,6x51-nek felel meg. Alapnak a világszerte módfelett kedvelt, elterjedt .308 Winchester hornyos végződésű, ismétlő puskákhoz való hüvelyét használták fel. Ezt szelerve .338"-es, azaz (kerekítve) 8,6 mm-es átmérőjű lövedékkel „született meg” az új lösz. A gyári tájékoztató szerint ugyan valószínűsíthető, hogy a magas energiájú .338 Federal rendelkezik, de a hozzá készített puskák cseppet sem rúgnak, kényelmes a kezelése. Lövedékének nagyobb a kezdő sebessége, mint „atyjának”, a .308 Winchesternek, és az ugyan-

ott mért energiája pedig fölözi a .30-06 Springfieldét, kb. ugyanolyan értékrendű, mint a 7 mm Remington Magnumé! Előnyei közé sorolható, hogy rövid záras vadászfegyverek gyárthatók hozzá, és kitűnő hatásokkal rendelkezik normális lőtávolságon belül a közepes és nagyobb testű vadfajok elejtéséhez.

Noha nem rendelkezem a jósláshoz feltétlenül szükséges kristálygömbbel, mégis az a meggyőződésem, hogy a .338 Federal legalább olyan sikeres lesz, mint a máris közkedvelt .338 Winchester Magnum, .338 Lapua Magnum és a .338-06 A-Square, s a közeljövőben magyar vadászboltokban is felbukkan majd. Persze a hozzá konstruált Sako és egyéb gyártmányú puskákkal egyetemben. Kezdetben háromféle lövedékkel kapható, a 11,7 g-os Nosler AccuBondal, a 12,1 g-os Barnes Triple-Shockkal, valamint a 13,6 g-os Nosler Partitionnal. Ezek ballisztikai tényezője (BC) és keresztmetszeti terhelése (SD) a fenti sorrendben a következő: BC: .372, .437, .400 és SD: .225, .231, .263.

K. L.

(Nagygyörgy Péter felvétele)

Mire jó a só?

Kammermann Péter

Élettani okok miatt hazánk minden csülkös vadja szívesen keresi fel a sózót, hiszen a só az állatok egészséges fejlődéséhez nélkülözhetetlen ásványi anyagokat és nyomelemeket tartalmaz. Az állandó sószükségletet az előre elkészített nyalósók optimálisan biztosítják.

A sózó kialakítása és fenntartása nem igényel különösebb szakértelmet, ezért akár kezdő vadászok vagy vadászjelöltek „beugró” gyanánt is elkészíthetik, „kedveskedve” jelenlegi vagy jövőbeli vadásztársaságuknak. A vadászterületeken – az etetőknél, szóróknál, vadföldek mentén, ahol szükség van rá, a mesterséges itatók, dagonyák környékén – telepítve fontos vadászati berendezés. Elhelyezése – az erdős területet figyelembe véve – 80-100 hektáronként ideá-

A sózó a vadászterület elengedhetetlen kelléke, akár nagyvadász, akár apróvadász-özes területről legyen szó. Ez a vadászati berendezés nagyvadfajaink sóigényének kielégítését szolgálja. Már vadászó elődeink is használták. Ezt Csőre Pál így említi: „II. Géza 1157-ben kiadott egyik oklevelében a szarvasok részére sózók létesítéséről is rendelkezett.”*

lis, mezőgazdasági területeken pedig minden olyan helyre érdemes tenni, amelyet a vadak beállóhelyként előnyben részesítenek, legyen az erdőfolt vagy akár nádas.

Jelenleg, a vállalkozások virágkorában már kimondottan vadnak készített nyalósókat, ásványi anyagokkal, mikroelemekkel dúsítottakat is lehet vásárolni, amelyek különböző adalékanyagokkal egészül-

nek ki. Például a Mineral fantázianevű nyalósó a vákuumsón kívül, kilogrammonként a következőket tartalmazza: mangán 910 mg, amelynek a csontosodásban és a szaporodásban van fontos szerepe, hiánya meddőséget okozhat; cink 890 mg, enzimek és a hormonok alkotórésze, hiánya esetén megvastagodik a bélhártya, ezáltal nehezedik a felszívódás; jó-

55 mg, a pajzsmirigy alapfeladatainak ellátásához szükséges, ennek hiányában anyagcsere- és szaporodási problémák adódhatnak; kobalt 20 mg, a B-12 vitamin szintéziséhez, ezáltal a vér képzéséhez szükséges; szelén 11 mg, az anyagcserében fejt ki jótékony hatását, hiánya esetén lassul a kifejlődés üteme, szív- és szívizom-élváltozást okozhat.

Sólopók

Sokat segítenek már a szolgáltatók a sókockák kialakításában is. Különböző méretben gyártják, hogy csak bele kelljen helyezni a sótartóba a kockaformára préselt só, és nincs vele gond. Nagy nyomáson lettek összepréselve, így az időjárás viszontagságai – az eső és a fagy – nem kezdik ki. Több helyről hallottam már, hogy érdemes összetörve belerakni a tartóba, mert ha van a területen legeltetés, vagy behajtják a jószágot az erdőbe, akkor a juhászok hajlamosak a hónuk alá csapni a tömböt, és elballagni vele – ha már egyszer a szórón megetették a nyáját! Összetörve, ledarabolva talán nem fog kinlódni a „magánosítással”. A nyalósók a közepükön található furat segítségével könnyen, biztonságosan rögzíthetők. Igény esetén

speciális tartóedény is vásárolható hozzá, amelyik megakadályozza a gyógyszeres só kiszivárgását. A nyalósók szerkezete védi az állatok nyelvét. Sajnos, mint már említettem, a mai világban lo-pásbiztos variációkat is ki kell dolgozni a vadászterületeken. Ezzel kapcsolatos egy másik újdonság a hazai termékpalettán, mégpedig a sópaszták megjelenése, amelyhez nem kell sózókat kialakítani, hanem a vadak által szívesen felkeresett területekre, váltók mentén a fákra, tuskókra felkenhető. A különböző illat- és ízanyagokkal fokozottan kívánatosá tett pasztát hamar megtalálja a vad. Készül szarvasgombás, ánizsos csalogatóanyaggal is, 400 grammos tubusos és 2 kilogrammos vödörös kisse-

MITSUBISHI – A GÖRDÜLŐ GYÉMÁNT

- 2,5 literes turbodiesel motor
- 240 Nm-es nyomaték
- ABS
- automata légkondicionáló
- dupla fogcsák
- ábrnyelvény felhő
- elektronikus elő- és hátsó átkötés
- elektronikus állítható, tártól kábel kábel
- első kódgyújtó

3 év vagy 100 000 kilométer garancia – az első 2 év kilométer-korlátolás nélkül!

MITSUBISHI L 200 GLS MOST 4 990 000* FORINTERT AZ ÖNÉ LEHET!

A részletekről érdeklődjön márkakereskedésünkben.

Geringer Autó Kft. 2900 Komárom, Belső ut. 1. Tel: (34) 340-132.

2900 Tatabánya, Alkalmi ut. 31A Tel: (34) 510-300

MITSUBISHI MOTORS

(a szerző felvétele)

* Vadászat a feudális kori Magyarországon, Fejezetek a magyar vadászat történetéből

relésben is. A kis tubusos variáció akár cserkelés alkalmával is kihelyezhető a területen. Az összetevői: nátrium-klorid 70%, kötőanyag és keményítő 16%, magnéziumoldat 14%, aromaanyag 0,1%. Természetesen készül natúr variációban is, amelyhez tetőlegesen keverhető gyógyszeranyag.

Nyestvécé a sózón

Fontos a higiénikus kihelyezés. Az alacsony kialakítású sózók esetében – mint például a rönksózónánál –, fennáll a veszélye annak, hogy a rájáró vaddisznók gödröt alakítanak ki alatta, a sós föld turkálásával, így az esővíz megáll benne, ez szennyeződik vizezettel és bélsárral, és a fertőző betegségek továbbadására már kész is van a melegágy. Ugyanígy a rókák, nyestek szívesen használják a kimagasló tereppontokat, tuskókat nagydolguk elvégzésére, szintén növelve a fertőzésveszélyt. A kombinált etetőbe, tálcákba elhelyezett sóhoz csak az őz és szarvasfélék férnek hozzá, a vaddisznó nem. Így nem is kell tartani a károkozásától. Vízben szegény területeken vagy hosszú fagyos télidőben vissza lehet venni a nyalósó kihelyezéséből, mert a sófogyasztás utáni szomjúság növelheti a rágáskárt.

Gyakorlatkoromban a felsőpörbolyi kerületben – Zilai János keze alatt – egyik első terepi munkám volt az öreg fogatossal, Puxler Feri bácsival közösen megalkotott sózónk. Egy motorfűrészsel és egy baltával elkészítettük az erdei körülmények között kialakítható, létező legegyszerűbb sózót, a tuskósózót. A szarvasok által kedvelt erdőtagban, közel a szóróhoz, egy a vihar és szél által letört nyarat kö-

rülbelül derékmagasságban lefűrészeltünk és arrébb dobtunk. A megmaradt tuskórészben pedig felülről, ügyes mozdulatokkal több beszúrást eszközöltünk a fűrészsel. A kialakított téglalapot egy oldalsó bevágással szabadítottuk fel a bütütől. Ezt ferdére kellett vágni, hogy a befolyó víz itt távozhasson. A vaddisznók az ilyen jellegű sózót pár év alatt „megeszik”, azaz a kicsorgó esővíz mosta és a fába bevívó sózott farészt lerádják. De ennek kettős haszna volt, a szóró környékén tartózkodó fácánkakasok és tyúkok, sőt nyulak is előszeretettel jártak rá a kifolyt sós lére, ebből pótolva sóigényüket.

És még néhány pozitívum

Például a vadállomány gyógyszeres kezelésére, parazitás megbetegedések megelőzésére. Az abrak-takarmányba kevert gyógyszer azért nem minden esetben megfelelő, mert ha nagyobb mennyiségben kerül kihelyezésre az etetőhelyekre, akkor a vadak között fennálló rangsor alapján az „élen” tartózkodók, előbb odaérők többet vesznek magukhoz, beesznek. Míg a később jövők már csak a maradékot, vagy éppen semmit nem találnak. Azt pedig mindannyian tudjuk, hogy az igazán rászoruló, gyenge, beteg egyed a rangsor végén helyezkedik el. Ezt csoportosan élő állatok esetében bizony a tudtára is adják kíméletlenül az arrébb taszítással, oldalba veréssel, elüldözéssel. A sóba kevert gyógyszer esetében viszont minden vad annyit vesz magához, amennyire szüksége van, a testméreteihez igazítva. Ezáltal elkerülhetők a túlzott gyógyszerfelvételtől adódó mérgezések is.

(a szerző felvételei)

A 2005-ös vadászati év vaddisznóhajtásainak tapasztalatai

a Várerdei Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.-nél

A Várerdei Kft. 1998-ban kezdte meg működését. A folyamatos kemény munka és ésszerű gazdálkodás ellenére csak a 2005-ös évben sikerült pozitív gazdasági eredményt kimutatni.

A kft. tulajdonosa – Gombás Sándor – felmérte, hogy csak megfelelően takarmányozott, egészséges állomány visszafogott (sokszor nem gazdasági szemléletű) hasznosításával lehetséges hosszú távon minőségi szolgáltatást nyújtani a vadász vendégeknek.

A minőségi célokat elérendő két fővel növekedett a szakmunkés létszáma. A szakmai vezetés így most két fő felsőfokú és két fő középfokú végzettségű szakemberről áll, akik garanciát jelentenek a magas szintű vadgazdálkodásra!

Az elmúlt vadászati esztendő során 3 vaddisznóhajtást tartottak, melyekben összesen 67 db volt a teríték. A 20 cm fölötti agyarhosszúságú kanok aránya a teljes terítékhez viszonyítva 30% volt. A legnagyobb kan 131,6 nemzetközi pontot kapott, átlagos agyarhossza 25,35 cm volt. A kert tulajdonosa elmondta, hogy a terítéken ennél nagyobb arányban is lehetnek volna a 20 cm feletti kanok, viszont számításai szerint ilyen arány mellett tartható hosszú távon a jelenlegi, nem lebecsülendő eredmény. A vaddisznóhajtások színvonalát növelte még, hogy minden esetben váltott loállásokkal biztosítottak egyenlő esélyt minden vendégnek.

A vendégek száma a 2004-es vadászati évhez képest 50%-kal nőtt, bizonyítva, hogy évről évre fejlődik a szolgáltatás színvonala. Az idei évtől kezdve kúrtszóval indítjuk a vadászatot és adják meg a tiszteletet az elejtett vadaknak. Ez a mára már elfelejtett, szép hagyomány szinte a nagy vadásziróink könyveiben megszokott vadászatok hangulatát adja vissza.

A 2004-ben felújított vadászház mellett 2006 novemberében kerül átadásra a Makovecz Imre által tervezett „Attila király udvara” nevű turista- és szabadidőközpont első üteme, mely többek között a társasághoz érkező vadász vendégek hozzátartozóinak is széles körű kikapcsolódási lehetőséget fog biztosítani.

A kft. nemcsak a vaddisznós kertben, hanem a mintegy 1000 hektárnyi szabad területen is eredményesen vadásztat. Erre bizonyosság a vadkárrelhárító vadászatok 30 db-nyi vaddisznó terítéke, és a téli időszak muflonos trófeáinak első osztályú minősége is.

A növekvő igényeket figyelembe véve speciálisan a vadászijászat szerelmeseinek alakítottak ki loállásokat, cserkelőutakat is.

Aki itt szeretné eltölteni a vadászatra szánt idejét, az nem fog csalódnani, egy csodálatos élménnyel gazdagodhat vadásznaplója!

Bélapátfalva, 2006. január 31.

Márton István
agrármérnök-vadgazdálkodási szakmérnök
(x)

Az új Grand Vitara
A mi autónk
 Kasza László

A Suzuki az új Grand Vitara bemutatásával minden eddiginél jelentősebb szerepet kíván vállalni a terepjárók piacán. Az utóbbi időben csak statisztaszerepet játszó, fapados terepjáró utódjának minden esélye megvan erre. Az új, harmadik generációs Grand Vitara valóban más dimenziókba emelkedett az elődjeihez képest.

Az első Vitara a 90-es évek elején bántóan zajos és egyszerű volt, ezzel szemben a jelenlegi elegáns és kifinomult. A karosszéria a mai divatot követve határozott élekkel és ívekkel szabdalva, elegáns és mégis sportos hangulatot áraszt. Az, hogy kinek tetszik és kinek nem, szubjektív dolog, ám szerintem nagyon eltalált forma. A Suzuki tervezői tehát jó munkát végeztek, nem estek abba a hibába, hogy túlságosan agresszív és hivalkodó külsőt teremtenek. A új Grand Vitaránál elhagyták a létraalvázat, és már önhordó karosszériával készül. A valóság azonban az, hogy az eddigi csavarozás helyett a létraalvázat mintegy beleintegrálták a karosszériába lézeres ponthegesszéssel, így az önhordó felépítménynek kikiáltott szerkezet rendkívül merev és masszív.

A kerekek felfüggesztésénél már egyszerűbb a kép, mivel elől az olcsón gyártható, de mégis technikás MacPherson típusú felfüggesztést választották, csavarrugókkal és gáztöltésű lengéscsillapítókkal. Hátról a helytakarékos és egyszerű csatolt lengőkaros felfüggesztést alkalmazták, szintén csavarrugókkal és gáztöltésű lengéscsillapítókkal. Természetesen elől és hátról is kanyarstabilizátorral. Jól látható, hogy a japán mérnökök a megfelelő technika mellett a gyártási költségek is nagyon odafigyeltek. Ez így is van rendjén

a mai világban, hiszen e nélkül nem lehetne versenyképes árat szabni a portékának. A kormányzást a jól bevált fogasléces hidraulikus szervószerkezetre bízta, amely ütközéstől ütközésig 2,75-öt fordul.

A Grand Vitara hajtásáért, választástól függően két benzin- és egy dízelmotor felel. A legkisebb az 1,6 literes benzines, amely csak a háromajtós változatba kerülhet (mivel már a háromajtós is megkapta a Grand nevet), 109 LE-s, maximális nyomatéka 145 Nm. Takarékos szerkezet, de nem várható csoda tőle az 1,5 tonnás autó mozgatasakor. A következő lépcső a 2 literes benzines, amelynek 140 LE-s teljesítménye elegendő lenne a hosszú változat 1,6 tonnájához, azonban rossz nyomatékkarakterisztikája miatt sokkal inkább személyautóba illő, mint terepjáróba. A 183 Nm-es maximális nyomatékát 4000-es fordulaton adja le, de 3000-es fordulaton alatt elég harmatosan viselkedik. Így azért, hogy előcsalogassuk belőle az erőt, pörgetni kell, ez pedig nem terepjárós tulajdonság. A pörgetést a váltó, pontosabban a rövid áttételek is támogatják, azonban ez autópályán a magas zajszint miatt (130 km/h-nál csaknem 4000-et forog) fárasztó lehet. Valójában nemcsak a 2 literes benzinmotor a hangos, sőt alapszáron szinte hangja sincs. Az utastér alá benyúló sebességváltó-felező központi differenciálmű

	1,6 l benzin	2,0 l benzin	1,9 l dízel
Lökettérfogat (cm ³)	1586	1995	1910
Teljesítmény (kW/LE)/min	80/109/5600	103/140/6000	95/130/4000
Max. nyomaték (Nm/min)	145/4000	183/4000	280/2000
Hossz/szél/mag (mm)	4445/1810/1685	4445/1810/1685	4445/1810/1685
Tengelytáv (mm)	2640	2640	2640
Saját tömeg (kg)	1505	1606	1650
Csomagtér mérete (l)	398-1386	398-1386	398-1386
Végsebesség (km/h)	165	175	175
Fogyasztás (vegyes) (l/100 km)	9,1	9,1	9,1
Terepszögek (fok)			
Első/középső/hátsó	29/19/27	29/19/27	29/19/27

egység a sebesség növekedésével jócskán hozzájárul a zajszinthez, és ez autópályá-tempónál már zavaró „búgást” eredményez.

A dízelfrontot az 1,9 literes Fiat eredetű szerkezet képviseli. Ez a 130 LE-s motor az ideális választás a Suzukihoz, hisz 280 Nm-es maximális nyomatékát 2000-es fordulaton leadja, így nem beszélhetünk gyengeségről az alsó fordulatszám-régióban sem. Ráadásul fogyasztása is jóval kedvezőbb benzines társaiénál.

Bár a Grand Vitara a Honda CRV-vel, Nissan X-Traillel és társaival egy kategóriában versenyez, mégis egy jóval keményebb vonalat képvisel. Bár

értéke miatt kevesen viszik terepre, konkurensainál sokkal jobb tereptulajdonságokkal rendelkezik. Az állandó összkerek-meghajtás, amely normális körülmények között 47:53%-os hajtásmegosztást tesz lehetővé, a zárható központi differenciálmű, a felező, amely valóban felező (1,97-ra növeli a fordulót), mind-mind komoly fegyvertény ebben a kategóriában. Tény, hogy a terepszögeket a túlnyúlások valamelyest csökkentették, de a 29/19/27 fok így sem rossz eredmény! A hosszú rugóutak szintén a terepjáró képességeket hangsúlyozzák.

Ami a bent ülők kényeztetését illeti, itt is sikeres a Grand Vitara produkciója. A térkínálatra nem lehet ▶

Javasolt kereskedelmi árak

Grand Vitara 1,6 JA 3a	4 690 000 Ft
Grand Vitara 1,6 JX-A 3a	5 290 000 Ft
Grand Vitara 1,6 JLA 5a	5 690 000 Ft
Grand Vitara 2,0 JLX-A 5a	6 390 000 Ft
Grand Vitara 2,0 JLX-AL 5a	7 090 000 Ft
Grand Vitara 2,0 JLX-AL, AT 5a	7 340 000 Ft
Grand Vitara 2,0 JLX-AL,ESP 5a	7 199 000 Ft
Grand Vitara 2,0 JLX-AL,ESP AT 5a	7 449 000 Ft
Grand Vitara 1,9Dízel JLX-A 5a	7 190 000 Ft
Grand Vitara 1,9Dízel JLX-AL 5a	7 890 000 Ft
Grand Vitara 1,9Dízel JLX-AL, ESP 5a	7 999 000 Ft

panasz, de ez el is várható, hisz az új Vitara nagytól elődjéhez képest. A raktér alapesetben 400 l-es, azonban ez 1,4 m³-re bővíthető.

Talán belülről érezhetjük leginkább a Suzuki fejlődését, hisz az első generációval összevetve olyan, mintha egy gőzmozdonyról a TVG-re ülünk át. Az összeszerelés minősége hibátlan, a felszereltség rendkívül gazdag. A JLX verzióban pl. a bőrkárpit is alapfelszerelés. Egyedül a felhasznált anyagok minőségére lehet néhol panasz.

Az ötödik, azaz a csomagtér ajtaja oldalra és nem

felfelé nyílik, így igencsak nagy hely szükséges a teljes nyitáshoz.

Az autó vezetése kifejezetten személyautós, a férfiasabb, feszebb rugózás hatékonyan veszi elejét a karosszériadöléseknek a gyorsabb kanyarokban, ennek ellenére a rugózás mindvégig kényelmes marad.

Össességében az új Grand Vitara meglepően harmonikus jármű, amely valóban fényévekre van már elődeitől, de még mindig magában hordozza a kemény terep leküzdésére alkalmas technikát.

NIKE

Kiváló eredmények NIKE löszerekkel!

Sörétes sport, vadász, speciális löszerek hetven év gyártási tapasztalatából! Speciális jelző és riasztó löszerek, sörétes fegyverből lehető golyós löszerek.

Igaly Diána NIKE Skeet löszerekkel versenyzett!

NIKE-FIOCCHI SPORTLÖSZERGYÁRTÓ KFT.
 8184 Fülöpgyőrtelep, Pf. 22
 Tel.: 88/451-310, 88/596-160, fax: 88/451-091
 E-mail: balazs@nike-fiocchi.hu www.nike-fiocchi.hu

Löszert megvásárolhatunk!
 Hamónia 91 Kft. 4015 Debrecen, Székelyi út 10. • Tel.: 53/430-468
 HUNG 2000 Kft. 8184, Fülöpgyőrtelep, Munkács tér 4. • Tel.: 88/451-584

KUKORICAESŐ

Időt, pénzt és rengeteg fáradságot takarít meg a nagyvad vadászok számára! Mar nagyon sok hazai vadász, természetben mindenki megőrzésük teljes megőrzésükre!

20 literes 120 és 220 literes tartálytal! Kiszállók: 2 év garancia!

ÚJ! MADÁRETETŐ!

Kérdező részletes tájékoztatást küldjünk.

Megrendelhető:
 Soltész Károly
 2000 Szentendre, Irányi Dániel u. 25.
 Tel./fax: 26/313-789
 Mobil: 20/951-3427
 info@vadeteto.hu

Nikon

távcsövek 1917 óta!

10 év garancia!

Monarch 8x42 DCF

Action EX 7x50 CF

Action EX 10x50 CF

Értékesítés:
Szücs és Zsóka Bt., 5900 Orosháza, Könd u. 56.
Tel.: 30/9257-531, szucs@orosnet.hu
Várjuk viszonteladók jelentkezését!

Egy kis ragadozó, amely nem kell senkinek?

Dr. Kalotás Zsolt

Túlszabályozott világunkban szinte csodaszámba megy, ha a jogalkotók figyelmen kívül hagynak egy egyébként általánosan elterjedt, sőt közönségesnek is mondható kis ragadozót, amely – már csak gyakorisága miatt is – nem elhanyagolható szerepet tölt be a hazai ökoszisztémákban.

(Dr. Streit Béla felvétele)

Ez az érdekes eset azonban mégis megesett, még hozzá a vélhetően leggyakoribb hazai kis ragadozóval, a menyétfélék családjának névadójával, a menyéttel (*Mustela nivalis*). A múlt századi szakönyvek a menyétet rágcsálóirtó tevékenysége miatt a mezőgazdaságra kifejezetten hasznos állatnak tartották, ám ennek ellenére is szerepelt a vadászható fajok között, mert úgy vélekedtek, a „fácánosokban” esetenként okozhat kárt, amit alkalomadtán el kell hárítani. VÁSÁRHELYI ISTVÁN írja *Hasznos és káros vademlőseink* című könyvében, hogy a korabeli vadászati statisztika adatai szerint akkor évente 17-18 ezer menyétet pusztítottak el országosan, ami az egykori adatszolgáltatás pontosságát figyelembe véve igen csekély szám a vélelmezett teljes állományhoz képest. Ha figyelembe vesszük, hogy abban az időben a vadőröknek még előírták a ragadozók rendszeres csapdázását, mérgezését, az országos teríték arra enged következtetni, hogy még a vadgazdák sem tartották jelentős kártevőnek a menyétet. Mivel gereznájának sem volt különösebb értéke, és csak a fácános kertekben volt nem kívánatos vendég, igazán célzottan nem is vadásztak rá, viszont a csapdába került példányokat elpusztították és lejelentették.

A menyét jogi státusában 1982-ben lényeges változás történt. Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal az 1/1982. (III. 15.) számú rendelettel védetté nyilvánította a fajt. Ugyanez a rendelet azonban egyúttal lehetőséget is adott arra, hogy a menyét néhány más faj (például sün, héja, barna rétihéja) társaságában a fácántelepeken és a baromfitelepeken (!) minden külön engedély nélkül egész évben befogható és elejthető legyen. Ennek a „könnyítésnek” csupán annyi volt a hozadéka, hogy a vadászati statisztikában a menyét ismét megjelent, de szerény véleményem szerint ezekből az adatokból nem célszerű „messzemenő” következtetéseket levonni. Az adatok ugyanis elsősorban az adatszolgáltatók aktivitását, és nem a hazai menyétállomány dinamikáját mutatják.

A természet védelméről szóló 1996. évi törvény már szellemében sem tette lehetővé, hogy felmentést adjon az előzetes természetvédelmi hatósági engedélyek mellőzésére, ha egy-egy védett faj állományszabályozásáról vagy gyérítéséről volt szó. De mivel a törvény nem hatálytalanította azt a jogszabályt, amely (többek között) a menyét időszakos és meghatározott helyeken történő befogását és elpusztítását korlátozás nélkül engedélyezte, a gyakorlatban nem sok minden változott.

2001-ben jelent meg a környezetvédelmi minisz-

ter rendelete – 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet –, amely már nem sorolta fel a védett fajok között a menyétet, de érdekes módon az e jogszabállyal párhuzamosan megjelent vadászati rendelet sem emelte be a vadászható fajok közé hazánk legkisebb ragadozóját. Így most annak a fonák helyzetnek vagyunk tanúi, hogy egy természetvédelmi szempontból mindenképpen figyelemreméltónak minősíthető, és vadgazdálkodási szempontból sem elhanyagolható kismélysre egyik szakterület sem óhajt nagyobb figyelmet fordítani. Pedig ez a kis ragadozó igen csak megérdemelné, hogy a figyelem egy kissé ráirányuljon. Ha másért nem, azért, mert megdöbbentően kevés információ áll rendelkezésünkre a menyét szaporodásbiológiájáról, populációdinamikájáról és hazai állományviszonyairól. Azt hiszem, hogy Lovassy és Vásárhelyi korszakos munkái óta nem volt hazai kutató, aki célzottan foglalkozott volna ennek a kis ragadozónak az életmódjával, ökoszisztémákban betöltött szerepével. Egyetlen üdítő kivétel a Szent István Egyetem Vadbiológiai Intézetének több éven keresztül folytatott kérdőíves felmérésen alapuló állománybecslése, amelyből kiderült, hogy az ország vadászterületeinek minimálisan 80-84 százalékán előfordul a menyét. A régi hazai szakirodalom szerint a vízhatás alatt álló területeken (mocsarak, tavak), az aljnövényzettől mentes, összefüggő és nagy kiterjedésű szálerdőkben, valamint a beépített urbánus területeken nem számíthatunk a menyét megtelepedésére. A Kárpát-medence vizes területein a menyétet közeli rokona, a hermelin (*Mustela ermineae*) váltja, de már a vizes területek és az erdők szegélyeiben, a lakott területek peremén levő kertekben rendszeresen előfordulhat ez az apró ragadozó.

A menyéteknél a kifejlett hím majd kétszer nagyobb a felnőtt nősténynél. A hímek testtömege 40 és 100 gramm közötti, a nőstények testtömege ▶

VADÁSZATSZERVEZÉS Vadászatok kedvező árakon Mongóliában, Kirgizisztánban, Törökországban, Azerbajdzsánban és Namíbiában.

Kérje részletes információt anyagainkat a FelsőVán (8 pavilon 10/9 stand)!

Peller Attila, PA-CONTACT
H-2375 Tatarcsanakgyörgy, Sarkóde L.
Mobil: +36-30-9155-028
E-mail: attila.peller@pe-contact.hu
www.pa-contact.hu

azonban csupán 30–50 gramm között változik. A testméret és testfelület aránya miatt igen jelentős a test hőleadása, ezért az állatoknak szinte folyamatosan pótolniuk kell az elveszített hőmennyiséget. Ez azt jelenti, hogy a menyéteknek gyakran kell táplálkozniuk, hogy az elvesztett kalóriákat pótolni tudják. Testalakjuk megnyúlt, lábaik rövidek, éppen alkalmasak a szűk járatokban való gyors közlekedésre. A test méretei, a test alakja és hajlékonysága, gyorsasága már alapvetően predesztinálja, hogy milyen vadászati stratégiát kell alkalmaznia a menyétnek, ha életben akar maradni, sőt sikeres vadász kíván lenni.

Szinte folyamatosan aktív, nappal és éjjel is vadászik. Fákra nem szívesen kúszik, ezért a bokrokon, fákön fészkelő madarak biztonságban élhetnek tőle. Karcsú teste azonban lehetővé teszi, hogy a rágcsálót föld alatti járataikba is kövesse. Legfontosabb zsákmányállata a mezei pocok, de az egerek, a hörcsög és az ürge sincsenek biztonságban tőle. A cickányokat is elkapja és megöli, de azok undorító, fokhagymára és pézsmára emlékeztető szaga miatt sohasem eszi meg a tetemüket. Alkalomadtán békákat, gyíkokat, apróbb siklókat is elfog és elfogyaszt, és ha megtalálja a talajon fészkelő énekesmadarak fiókás fészkeit, azokat sem kíméli. Táplálékban gazdag időszakban feleslegben is ejt zsákmányt, amelyekből sokszor jelentős készleteket halmoz fel. Vásárhelyi beszámolt olyan esetről, hogy egy alkalommal egy menyét által kialakított rejtekben 64 megölt pocok tetemét találta! Táplálékban bő hónapokban, de főleg télen a zsákmányállatoknak gyakran csak az agyvelejét és a kicsurgó vért fogyasztja el, hiszen ezek nagy energiatartalmú és könnyen emészthető tápláléknak számítanak.

A menyét szaporodásbiológiája kevésbé ismert. Az idevonatkozó adatok is sokszor egymásnak el-

lentmondók. Egyes kutatók – különösen nálunk a Kárpát-medencében – évi egyszeri ellést feltételeznek, mások akár az évi három ellést sem tartják elképzelhetetlennek. Az irodalmi adatok kora tavaszi (február végi, márciusi) és nyár közepi párzási időszakot jeleznek, és a menyét vemhességi idejét 34-38 napban adják meg. Az alom nagysága mindig attól függ, hogy milyen az élőhelyek menyétek részére biztosított táplálékállata. Mezei pocok gradációs években akár 9-10 vagy több is lehet az alomszám, mezei pocok minimum években pedig akár ki is maradhat a szaporodás. Nagy átlagban azonban a 4-6 utód jellemző egy ellésből. Persze az egy ellésből származó átlagos utódszám függ a nőstények életkorától is. Az egy- és négyéves állatok kevesebb, a két- és háromévesek átlagosan több utódot hoznak világra. Mindez a változatosság azt jelzi, hogy a menyétek igen rugalmasan képesek követni legfőbb zsákmányállatuk populációdinamikáját. Európai kutatók szerint a menyét állománydinamikája 3-4 éves ciklusokat követ, ami egybevág a leggyakoribb rágcsálófaj, a mezei pocok (*Microtus arvalis*) állományváltozásának ciklusával.

A menyétnek kis termete miatt igen sok az ellensége, hiszen a legtöbb, nála nagyobb termetű ragadozó zsákmányának, tápláléknak tekinti. A nagyobb emlős ragadozók (elsősorban a róka, a kutya és a nagyobb menyétfélék), a ragadozó madarak (különösen a sasok és az ölyvek), a baglyok zsákmányolják, de a nyílt mezőgazdasági területeken táplálkozó gázlómadarak sem kímélik, és igen sok vesz el a közutakon is az autók kerekei alatt. Hogy egész elterjedési területén sehol sem veszélyeztetett, az egyértelműen alkalmazkodó képességével (opportunist vadászati stratégiájával) és aránylag nagy szaporodási potenciáljával magyarázható. Már önmagában a túlélésnek ez a különös „művészete” is elegendő ok, hogy felkeltse érdeklődésünket. Bizom benne, hogy az erre illetékesek is észreveszik végre, és a színpalán mögötti „szürke zónából” kiemelve hamarosan a „színpadra” is felírják ezt a méltatlanul háttérbe szorított kis ragadozót. Ha csak annyi hozadéka is lesz ennek, hogy több figyelmet kap kutatóink részéről, már érdemes volt szót ejteni róla. Talán egyszer még arról is lesz némi foglalkozásunk, milyenek a hazai állományviszonyai. ◀

A Kárpát-medencében a mezei pocok a menyét legfontosabb zsákmányállata. A menyétállomány hazai dinamikája egyértelműen igazodik a fő zsákmányállat állományának változásaihoz.

(Dr. Kalotás Zsolt felvétele)

(a szerző felvétele)

2005-ben a nyomtatott sajtóban és a természetvédelmi internetes portálokon látható volt az a fotó, amelyen a környezetvédelmi és vízügyi miniszter, valamint a természetvédelemért felelős helyettes államtitkár áramütött, fokozottan védett madarak tetemét mutatja be az érdeklődőknek. A KvVM ezzel is demonstrálni kívánta, hogy elkötelezett híve a főleg ragadozó madarakat, illetve a villanyoszlopokon fészkelő fehér gólyákat évről évre fenyegető áramütés elleni harcnak, amely természetesen nem valószínű, hogy az áramszolgáltatókkal való összefogás nélkül.

Veszélyes solymászat

A harchoz is, az összefogáshoz is a pénzen kívül hitre van szükség. Ady Endrét idézhetjük e helyütt: „nincs hit, és teljességgel nincs hit itt a Duna–Tisza táján, ahol általában mindig kevés volt” (A Magyar Pimodán, Nyugat – 1908). Ki hisz abban ugyanis, hogy a természetvédelem hivatalnokai együttműködnek például azokkal a solymászokkal, akiknek madarait augusztustól februárig naponta fenyegeti a magasfeszültségre felülő sólyom hirtelen halálának réme? Ki hisz még abban, hogy egy-egy ilyen szerencsétlen baleset után a természetvédelmi hatóság legalább annyira erélyesen lép fel az áramszolgáltatóval szembeni kártérítési perben a solymász, mint felperes javára beavatkozóként, mint amennyire erélyesen viselkedik a külföldről ragadozó madarakat behozó solymászokkal szembeni ügyintézésük során? Ki hiszi el, hogy egy „zöld” felügyelőség vagy a főfelügyelőség ténylegesen érdekelt általában a ragadozó madarak védelmében, ha ezek még azt is kötelezővé teszik, hogy a solymász a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságától nyilatkozatot kérjen, amennyiben egy általános iskolában a jövő generációk természetvédelemre való fogékonyságának erősítése céljából sólyommal a karján kíván megjelenni?

A bíróságnak mindig igaza van – ebben próbál hinni a solymász, s ha kell, Strasbourgba is elindul. Mert hiába várja egy-egy vadászmadár szerencsétlen balesetekor a károkozó elleni polgári perhez a természetvédelmi hatóságnak a kártérítés összegéről szóló reális szakvéleményét, pusztán az eszmei értékre való hivatkozást kapja kézhez, vagyis nem a solymászmadár vadászati értékét, nem az EU-ban kialakult piaci értékét, hanem azt az összeget, amelyre épül Magyarországon a madárvédelem: s ez a védelem a solymászokkal szemben igencsak offenzív manapság! Nem értem, hogy miért nincs lehetőség áramütések következtében elpusztult sólymoknál a solymással közös feljelentések megtételére gondatlan természetkárosítás címén – ha már úgyszólván az állami tulajdonú természet részének kreálja a hatóság a tenyésztett ragadozó madarat.

A solymász által nevelt madarat különösen sok veszély fenyegeti: mivel nem fél az embertől, elszökése esetén közel merészkedhet olyan tanyákhoz, ahol könnyen foghatnak rá fegyvert, vagy zsákmánytépése közben agyonüthetik. Sovány vigasz, hogy a kormánytollára vagy a lábára szerelt adó segítségével az elvesztett állat akkor is megtalálható, ha természetesen már elföldelte a gyilkosa – sajnos ilyenre is volt példa a közelmúltban.

A sajtó ezeket az ügyeket természetesen nem kapja fel szenzációként, és le kell szögeznünk, hogy a hatósági támadások közepette a legtöbb solymász nem is mer kimenni a napra: a végén még olyan vajdat tesznek a fejére, amelyet nem ő köpi. Annyi bizonyos, hogy a csülkös vad már átmehet az autópálya felett, a barna varangy megkapja az út alatti kútgyűrűket – ha kiharcolják neki –, csak az ég madarai nem pihenhetnek meg még a drótokon!

Dr. Czerny Róbert

Debreczeni Sándor népi iparművész vadászkése

Akés hosszú utat tett meg a történelemben. Attól kezdve, hogy hegyes csontdarabként, éles kőszikla-ként megszületett, több funkciót látott el. Azonban már ekkor is az élelmiszerszerzés, a létfenntartás eszköze volt. Egyszerre volt élelmiszer-feldolgozó eszköz, önvédelmi és támadó fegyver, tábori szerszám. Első formájában – hegyes csontdarabként – csak korlátozottan volt alkalmas e feladatok ellátására.

Az emberek ekkor gyűjtögetéssel, elhullott állatok elfogyasztásával, s egyes történészek szerint esetenként kannibalizmussal tartották fenn létüket. Ez a szerszám megfelelt ezeknek az elvárásoknak. Nem volt alkalmas azonban vadászeszközök készítésére, az élelmiszer és a bőr feldolgozására. Így az emberiség haladásával együtt a kés is járta a maga útját. Megjelent az él, majd a markolat. Ezek révén vált hatékony, sokfunkciós, integrált szerszámmá, melynek alapfeladata a létfenntartó, vadászó és vadfeldolgozó ember igényeinek kiszolgálása volt. A kés történeti útján továbbra is az emberrel együtt haladt. Megjelentek a magasabb szervezetségű társadalmak, ahol már elkülönült az uralkodó réteg, s annak fegyveres kísérete. Ezek a jómódú emberek igényelték és megtehették, hogy megjelenésükkel is elkülönüljenek másoktól. Öltöztetik s azok kiegészítői is egyre díszesebbé, drágábbá váltak. Ez történt a késsel is.

A fáraó kései

E folyamat részeként a kések egy része drága formájában is megtartotta funkcionalitását, azaz használható maradt, míg más részük már csak díszfegyverként volt használható. Ezt jól példázza az a két tör, melyeket Tutánhamon sírjában találtak. Az egyik arany-, a másik vaspengével rendelkezett.

Miközben az arany csak a fáraó hatalmának szimbolizálására volt alkalmas, a vas a maga idejében csúcstechnológiát képviselő, relatíve hihetetlenül tartós eszköz volt.

Mindezt azért irtam le a bevezetőben, mert egy olyan, rendkívüli szépségű kést fogok bemutatni, mely egyszerre gyűjtemények vitrinébe való műveszi alkotás és kiváló vadászszerző. Eddigi cikkeimben jó minőségű, bárki számára elérhető, kifejezetten terepre való vadászeszközöket mutattam be. E kécsoda más árkategória.

Készítője az 1951-ben született, Miskolcon élő és alkotó Debreczeni Sándor. Eredeti szakmai végzettsége gépszerelő. Ha valaki az életben találkozik vele, azonnal sejti, hogy nehéz atlétikával is foglalkozott. Valóban: súlyemelő volt, sportpályája szakmai csúcsaként a Budapesti Testnevelési Egyetemen elvégezte a súlyemelő szakadózó szakot. Népi iparművészként olyan neves személyeknek készített vadászkéseket, mint Fodor Lajos tábornok, volt vezérkari főnök, Szász Endre festőművész, Polt Péter főügyész vagy Stohl András színművész. Alkotásai szinte minden neves gyűjtőnél megtalálhatók. Pályáját többek között a 2004-es és 2005-ös Magyar Kézműves Remek pályázat különdíja vagy a brnói nemzetközi kés-show különdíja jelzi. Ilyen szakmai karrier után mi lehet még a cél? A népművészet

mesterévé szeretne válni. Hitvallása, hogy alkotásai-val örömet szerezzen azoknak az embereknek, akik tisztelik ezeket a késeket.

Nézzük a kést!

Ennyit a mesterről, most nézzük a kést, mely a „kereszttségben” a Diána II nevet nyerte! Minőségét jól mutatja, hogy ún. A kategóriás, zsűrizett alkotás. Ez jól mutatja, hogy az esztétikához értő, a formai értékeket megbecsülő szakemberek milyenek látják. Én azonban ebben az írásban a tartalommal is foglalkozom, s megvizsgálom, mennyire használható egy ilyen remek „dísztárgy”. Előrebocsátom, hogy véleményem szerint a Diána II egy egészen kiváló vadászszerző, mellyel nyugodtan ki lehet menni azt erdőbe..., ha nem sajnálja az ember. Érdekes dolog ez. Egy ilyen formai gazdagsággal rendelkező, drága eszközt sajnál az ember használni. Ez természetes érzés. A penge mindenképpen karcosodik, s a használat során a drága markolat is sérülhet. Azonban a tapasztalatok szerint a kincset érő veteránautók is szeretnek futni. Mondhatni, hogy addig és attól élnek, hogy használják őket. Korábban, sok-sok évvel ezelőtt én is sajnáltam a terepen használni nagy értékű késeimet. Ma már érzem, hogy ezek dolgozni akarnak. Bizonyítani akarják, hogy nemcsak díszek, de „hasznos tagjai a vadásztársadalomnak”. Ma már minden további nélkül faragok, gyűjtök tüzet értékes damaszkolt pengéjű késsel.

A Diana II tulajdonságai

A 27 dkg súlyú Diána II teljes hossza 215 mm. A penge hossza 95 mm, vastagsága 5,2 mm. Formája rendkívül izgalmas. Bevezető éle úgynevezett konkáv vagy borotvaköszörüléssel készült. Oldalíve a markolathoz viszonyítva a penge tükrenél indul. A fokhoz viszonyítva kb. az oldalpalást egyharmadánál kezdődik. Innen fut fel a fokélhez (hegyhátél). Szokatlan megoldás, hiszen így az oldalpalást fokozatosan elfogy, és hegy közelében a

bevezető él már a fokig ér. Rendkívül finoman, sebeszi pontossággal lehet e résszel dolgozni.

E típus sajátos jellemzője, hogy az e késen körülbelül 17 fokos vágóélszalag vállának (ahol az élszalag a bevezető éllel találkozik) vastagságát még egy darabig megtartja a bevezető él, mely fokozatosan csökkenő ívvel éri el a penge teljes vastagságát. Emiatt vágó-metsző képességei rendkívüliek. Vadászként egészen kiváló megoldás. A penge könnyedén vágja a bőrt, s csusszan be a húsbába. Hátránya lehet, hogy elméletileg vizsgálva kisé érzékenyebb a penge például egy konvex, úgynevezett Moran élnél. Ez azonban csak olyan extrém esetekben jelent gondot, amikor valaki szakszerűtlenül vagy valamilyen oknál fogva durván használja a kést. Elsősorban az oldalirányú feszítésre lehet érzékeny. Persze ennek megítélésében szerepe van az acél minőségének és tulajdonságainak is.

Diana II konkáv bevezető éle elképesztően szépen lett elkészítve. Az 1200 mikronos csiszolópapírral, majd pasztás polírkoronggal tükörfényesre megmunkált bevezető él tökéletesen borotvaszerű. Gyönyörűség a szemnek a fény játéka a polírozott pengén.

A penge foka homorúan ívelt. Ez nemcsak a kés egészének formájába illeszkedve ad remek harmóniát a pengének, hanem azt is lehetővé teszi, hogy kezünket a markolaton előrecsúsztatva hüvelykünk e szakaszra támaszkodhasson, ezzel növelve az erőt és fokozva az irányítás hatékonyságát használat közben.

Számomra nagyon szimpatikus, hogy kicsi a tü-

kör. Sok késen – indokolatlanul megnövelve ezt a részt – értékes szakaszt vesznek el a vágóéltől. Így is alkalmas arra, hogy fel lehessen rajta tüntetni az acél nevét. Kissé fölötte és előrébb a paláston látható a mester kiválóan formatervezett, szellemes logója, monogramja, melyet lézerrel vittek fel a felületre. Tapasztalataim szerint ez egy rendkívül tartós feliratot adó eljárás. Az élen egy félhold alakú köszörülést segítő, s egyben díszítő kivágás található. A4-es lap élén, szőrön és japán módszerrel hajjon kipróbálva élet, tökéletes vágó-metsző képességet mutatott.

Váltsunk egy pár szót az acélról is: védőgázban 59 HRc-re hőkezelt Elmax svéd porkohászati acél, mely kissé kemény, de kiváló éltartó tulajdonsággal rendelkezik. A megmunkálás során fontos, hogy nem revésedik, azaz nem kell emiatt anyagot eltávolítani az oldalpalástról.

Nemesen egyszerű

A nemesen egyszerű, letisztult formájú markolat faanyaga eboné és ében. Amikor kézbe vettem, s természetes fényben vizsgáltam, előtűnt, hogy ez a darab ében csodás, enyhén zöldes csillogással rendelkezik. Rendkívül szép. A fa nemes szépségét növelik a gondosan kiválasztott és megmunkált ékítmények. Az előke 5 mm vastag nikkelből készült. A rajta látható csodás kézi vésés Gschwindt András munkája. Az egyik oldalon a kés szerencsés tulajdonosának monogramja, a másikon tölgylevél minta látható, melyeket pontozással egészített ki a vésnök mester. A kontúros kés markolathejait két 6,4 mm-es kör és csillag motívumú Nikkel-Silver mozaikszegecs rögzíti, melyek az USA-ból lettek behozatva.

(Kertész Attila felvételei)

Mint írtam, a markolat nemesen egyszerű. Alakja enyhén a markolatgomb felé ível. Hasán, közepén enyhe taréj található. A kézvédőnél és a markolatgombnál kissé elkeskenyedik. Sarkainál kissé élesnek tűnik, látszólag alig legömbölyített. Ezért kissé gyanakodva vettem kézbe, mert a forma ugyan harmonikusnak, szépnek, de nem elég kényelmesnek tűnt. Nos kérem, nagyon jó fogása van. Ez annál is érdekesebb, mivel megrendelésre, mintegy testre szabva, egy ember számára készült, mégis tökéletesen kényelmes kis és nagy kezű felhasználó számára is.

Mint Sanyi írta nekem: „A kés egyediségéhez tartozik az acél 5,2 milliméterről az él felé való enyhe, kupolás 2,5 milliméterre a fenékrésztől, így egy masszív, stabil fogású vadászkéshez jutunk.”

A kés megmunkálása tökéletes. Az illesztések hihetetlen pontosságúak. Engem egyfajta sajátos fordulattal a dél-amerikai ősi kultúrák impozáns építményeire emlékeztet, melyek kövei közé egy borotvapenge sem csúsztatható be.

A késhez méltó a tok és a markolatszíj, mely Hochstein Tamás és Klára remeke. Anyaga brazil marhabőr. Valami gyönyörű a kézi fonás, mely összeköti a tok elemeit. Azonban nemcsak szép. Formája hazánkban szokatlan skandináv típusú, melybe belesüllyed és belefeszül a kés. Csak a bőr rugalmas szorítása és a gravitáció tartja a szerszámot. Higgycék el, ez a legjobb megoldás munkára használt késeknél. Nem igazán jók a csattal, patent-

tel, hevederrel, szíjjal fogó tokok. A készségeken belül is van egy kis titok. Egy erős bőrhüvely vezet be a pengét a mélységbe.

Összességében a Diana II szép a szemnek és jó a kéznek. Egy kiváló kés, mely mesteri iparművészeti alkotás.

Makrai „Ales” Tibor István

Vadászmozaik

Téli madáretetés

A 2005–2006-os tél első fele eddig nem igazán volt kemény, ennek ellenére sokan – az eddigi hagyományokhoz híven – etették a madarakat a ház körül. A legideálisabb a napraforgómag, mivel ezt minden madár hasznosítani tudja. Azért, hogy az etetés ne maradjon abba a tél végének közeledtével, a Duna–Dráva Nemzeti Park Gemenci Tájégségének munkatársai ingyenes napraforgómag-osztást tartottak Baján. A sok érdeklődő köszönettel vette az etetéssel kapcsolatos tanácsokat, amelyekkel Felső Barnabás természetvédelmi őr látta el őket.

KP.

NOVÁK optika optika optika

NOVÁK LAJOS
Zeiss gyártmányú kereső- és céltávcsövek

1075 Budapest, Kármly krt. 3/A Telefon: (00-36-1) 267-9427
www.novakoptika.hu (00-36-1) 235-0500
E-mail: novakoptika@freemail.hu Tel./fax: (00-36-1) 268-1875

A ZEISS kereső-, cél- és éjszakai távcsövek a legszigorúbb előírások betartása mellett készülnek.

ZEISS

Különleges akció a FeHoVa kiállításon!

Phoenix Hunter 12M
71 cm INV+

239 000 Ft **BROWNING**

SZENT HUBERTUS KFT.
7400 Kaposvár, Fő u. 40.
Tel.: 82/430-099, 430-100
Fax: 82/511-268
E-mail: tibald@axelero.hu

Minden próbát kiáll

Új Toyota Hilux. A megállíthatatlan

A Toyota Hilux már csaknem negyven éve a megbízhatóság mintaképe. Bárhol tesztelték a világon, a legzordabb körülmények között is megállta a helyét. Természetesen a modell most bemutatkozó, legújabb generációs változata is ezeket a hagyományokat folytatja. A Toyota fejlesztőinek mérhetetlen tapasztalatára támaszkodva az új Hilux nagyot lépett előre. Megnövelt méreteivel kategóriájának

egyik legtágasabb rakodó- és utasterét kínálja, amely a személyautók komfortját tekintélyt parancsoló megjelenéssel ötvözi. Legyen szó kemény munkáról és szállításról, vagy a legextrémebb szabadidős programokról, az új Hilux nem ismer akadályokat. Ha Ön is szívesen próbára tenné, várjuk jelentkezését teszthezetésre a hivatalos Toyota márkakereskedésekben!

TODAY TOMORROW **TOYOTA**

Fegyverkarbantartás IV.

Amit a tulajdonos nem láthat

Fegyverünket a mester a szerelőszalon (amely a felületi sérülések elkerülése miatt általában filc- vagy műbőr borítású) szétszereli, a kis alkatrészeket dobozba rakja, a csövet, zárat, tokot megtisztítja és állványra helyezi. A kiszereelt alkatrészeket megvizsgálja. A sérült, kopott, deformálódott darabokat újjal helyettesíti, ami sokszor kézi illesztési műveletet kíván. A csavarkötéseknél gyakran előfordul, hogy a lazulás miatt a menetek sérülnek. Ezeket, ha lehetséges, újravágja, vagy nagyobb menetes furatot készít, természetesen orsóval együtt. Ha valamennyi alkatrész szerelésre kész, következik az összeépítés, az akadálytalan működés ellenőrzése, beszabályozás, beállítás (elsütő erő, hüvelyvonó, elsütő mechanizmus).

Fontos, hogy a töltés, zárolás, reteszelés, elsü-

A fegyverműhelybe leadott fegyverünk jó kezekbe került, javítását elkezdték. Vázlatoosan nézzük végig, a műhelyben mi is történik kedvenc „vadásztársunkkal”!

tés, ürítés folyamatához a szakember a fegyvernek megfelelő készüléket (pufferpatront, gyakorlólöszert) használjon. Ezek a jól felszerelt műhelyekben széles típusválasztékban megtalálhatók. Az elsütő szerkezet nem kívánt terhelése, sérülésveszélye miatt nem szabad ürített állapotban a fegyvert működtetni – ezt persze a mester tökéletesen tudja.

Minden működik, így ismételt szétszerelés következik, majd előkészítése a barnítási folyamatnak. Mi kerül felületkezelésre? Általában a cső vagy csőpár, a tok, a sátorvas, szíjkengyelek. A felület finomcsiszolása, zsírtalanítása után a „boszorkánykonyhában” kémiai barnítás következik, majd semlegesítés, olajfürdőbe való rövid bemelegítés, tisztítás és összeszerelés. Természetesen összeépített állapotban újra meg kell győződni a működési biztonságról, az eset-

(magasles)

leges zavaró jelenségeket megszüntetik (anyagfelrakódás nem kívánt helyen), a fegyvert letisztítják, ujjnyomatot nem hagynak rajta, hiszen az kiindulási helye lehet az elszíneződésnek, a későbbi korróziós foltoknak. A fegyvert elhelyezik a tárolóhelyiségben, rögzítik a ráfordított munkaidő mennyiségét, a felhasznált anyagokat, és a megrendelő megérkezésekor átadják a fegyvert tulajdonosának, az átvételi elismervény ellenében. Kiállítják a számlát, gondosan rögzítik a elvégzett tevékenységet.

A jól végzett munkánál nincs jobb propaganda, hiszen a fegyver tulajdonosa vadásztársainak, barátainak elmondja, hogyan sikerült féltett fegyverének javítása, mennyibe került, betartotta-e a műhely a vállalási határidőt, s gondosan kezelte-e a mester a kézhez kapott fegyvert...

K. Horváth Mihály
Diana Szakképző Iskola

(magasles)

Ismét Lévai Vadásznapok

Immár 11. alkalommal rendezik meg szomszédságunkban a Lévai Vadásznapokat és keretében *A vad élőhelye és a vadászat* című nemzetközi szakszemináriumot. Ízelítő a programokból: 23-án 9 órakor a Hubertlov-Levice 2006 videofesztiválra beérkezett filmek nyilvános vetítésére kerül sor. 15 órakor lesz az LPD 2006 ünnepélyes megnyitása, valamint a *Körülöttünk élő természet* c. kiállítás megnyitója, amely egészen április elejéig megtekinthető. Utána a videofesztivál és a *Természet gyerekszemmel* képzőművészeti verseny eredményeinek kihirdetése. Másnap trófeakiállítás és tenyészszemle, a lévai járásban 2000–2005-ben zsákmányolt trófeák kiállítása, vetőmag- és ültetvénybemutató és még sok értékes és érdekes látnivaló. 25-én és 26-án vadászkönyvek, vadászöltözékek, felszerelés, csalsípok, díszkerámia és videofilmek árusítása, festmények és egyéb képzőművészeti alkotások kiállítása és árusítása.

A vad élőhelye és a vadászat szakszemináriumra március 25-én kerül sor. Az előadások nemcsak a szlovákiai vadgazdák érdeklődésére tarthatnak számot, hiszen a témák az EU-s támoga-

Vadászmozaik

tások rendszerét, a madárinfluenzát és a vadak élőhelyeinek fejlesztési lehetőségeit is érintik, valamint magyar résztvevője is lesz az előadássorozatnak dr. Faragó Sándor személyében (témája: Az apróvad élőhelyének javítási lehetőségei Magyarországon).

Jelentkezési határidő: március 10. *Részvételi díj:* 500 Sk. *További információ:* OKO SPZ LEVICE, Dopravná 14, 93403 LEVICE; Tel.: 036 6312 259, mob.: 0908 862 971.

VAREDEI
Erdő-, Mező- és Vadgazdálkodási Kft.

Vadászterületek, az ország legszebb tájja, a Bükk-hegység északnyugali részén, a „Bükk kapujában” található. Romantikus környezet, jó levegő és csend jellemzi.

Kiváló vadászati lehetőség Vadász vendégeinknek, valamint lehetőséget kínál a kikapcsolódás családtagjainak.

Vadászatra jelentkezés:
3643 Dédestapolcsány, Várerdei Tanya +36-30-933-2218
www.vadaskert.hu info@vadaskert.hu

I am a double man myself – avagy: a duplagolyósok híve vagyok – mondhatta magáról minden idők egyik leghíresebb Afrika-vadásza, a svéd *Eric von Rosen*. Kül-ső kakasos, alsókulcsos, .450 3 1/4” N. E. kaliberű expresszét 1908-ban vásárolta meg, s vele volt akkor is, amikor Fokföldről kiindulva egészen Egyiptomig felhatolva, tudományos zoológiai gyűjtőexpedícióban vett részt. Sokféle vadat lőtt vele, nem keveset a „veszélyes ötkéből” is. Rendkívül szerette ezt a vadászfegyverét, kényelmesnek találta, még csak nem is rugdosott szilajul, mert – bár nagy öbnagyságú volt, de – közel öt kilogrammos tömege jól felfogta a lövéskor fel-lépő visszaható erőt.

James Southerland, a profi elefántölő már modernebb, belső kakasos Westley Richards duplát vett magának, amellyel kereken 223 ilyen vastagbőrű, nagy agyaráú bikát hozott terítékre. Az ő fegyvere .577 N. E. töltényekkel működött.

Széchenyi Zsigmond grófnak is volt ilyen űrméretű expressze, de azt mind ez ideig nem sikerült kiderítenem, hogy milyen gyártmány. Ám könnyen elképzelhető, hogy ő is ennek a patinás cégnek

Neves puszkák – híres műhelyek

Westley Richards

Kovács László

a termékét választotta. Ami viszont teljesen biztos: utolsó Afrika-útján .458 Win. Magn. öbnagyságú forgó tolózárás megoldású Westley Richards ismétlőt (is) forgatott. Nem az övé volt, bérelte csak, s avval terítette le élete utolsó kafferbivaly bikáját és elefántját.

A fent említett puszkák gyártó cége az egyik legrégebbi alapítású Nagy-Britanniában. 1812-ben kezdtek el termelni Birminghamben. Akkor persze még csak előltöltős, fekete lóporos, hosszú vadászfegyvereket. Telephelyük, a gyártás színhelye, végig ott maradt, de a kis vállalat külföldre néző „kirakata” – üzlete –, főleg presztízszokkókból átköltözött Londonba, a New Bond utcába. Ami kikerült a manufaktúrájukból, cseppet sem volt olcsó, ma sem az. Vevőikörük fennállásuk óta csakis a nagyon gazdag emberek közül kerülhet ki.

A lassan közel kétszáz esztendő során nem csupán követték a „fegyverevolúció” szükségszerű változásait, hanem néhány találmányukkal maguk is hozzájárultak a fejlődéshez. Gondolok itt elsősorban a speciálisan kialakított, kézzel könnyen eltávolítható, Anson & Deeley módosított, saját nevük alatt jegyzett lakatszerkezetre. Vagy például az 1900-as esztendők elejétől alkalmazott teljesen megbízható egybillentyűs kivitelre. Sőt mi több, ők voltak az elsők brit területen, akik bock (!) duplagolyóssal rukkoltak elő, az ún. Ovundo-szabadalom alapján.

Szívesen készítettek .450 N. E. és .577 N. E. töltényekhez golyósokat, de természetesen – mivel különben is méretre szabott fegyverről volt/van szó –, így bármilyen űrméretben készséggel szállítják a kívánt puszkát. Néhány saját töltényt is kifejlesztettek; a .425 W. R. Magnum Expressst, a .476 W. R. N. E.-t – ezek duplába valók –, és a .318 W.

R. Accelerated Expressst, amely tolózárás, közepagyttaras ismétlőkhöz megfelelő. Szép, hosszú neve ellenére semmivel sem „tud” többet (csak exkluzívabb), mint mondjuk Széchenyi Zsigmond „mindenes” kedvence, az eredetileg német, sajnos már rég kifutott 8x60 Magnum Bombe.

A Westley Richards műhely „épít” rendelésre oldallakatos duplákat is, golyós-sörétes változatokban egyaránt, de jobban kedvelik, praktikusabbnak tartják saját boxlakatos megoldásukat – méltán. Fegyvereik mondhatni klasszikus angol stílusúak. Aki kicsit is járatos a témában, sosem keverné össze őket, mondjuk, az amerikai kisiparosok termékeivel. Más ország – más etikett és etika –, más-más követelmények érvényesülnek mindenhol, puszkák vonatkozásában is. Természetesen mindig a létező legjobb minőségű acél és fa alapanyaggal dolgoznak, s a két világháború között leginkább külföldre termeltek: elsősorban Indiába, a maharadzsaik számára készítettek szebbnél szebb, jobbnál jobb, valószínűs „álmodarabokat”.

Ma rendelhetünk tőlük söréteseket, duplagolyósokat – hagyományos csöelrendezésűt és bockot egyaránt –, valamint Mauser M. 98-as rendszerű tolózárás ismétlőt úgyszintén.

Utóbb említett sem kifejezetten olcsó, sőt méregdrága, hiszen a jó hangzású nevet is alaposan meg kell fizetnünk, de expresszeik ára aztán a csillagos eget verdesi. Vannak ugyan mindenféle szuper-modern számítógépes vezérlésű gépeik, de azokkal csak a durvább munkát végéztetik, utána még kb. ezer (!) munkaórába kerül a hagyományos szerszámokkal alkotó mestereknek, hogy elmondhassák: az a bizonyos dupla, a vevő igényeihez alakítva, teljesen készen van. Ma is a különböző reszelők a legfontosabb eszközeik. Ezek után már „csak” a számlázás, fizetés marad hátra. Egy ilyen Westley Richards expresszért akár 40-50 ezer fontot elkérhetnek! Úgy vélem, hogy, durván számolva, kb. a vételár felét a névért adják, a fennmaradó részt pedig magáért a műremekért.

Még így is sorban állásra kényszerül a leendő Westley Richards büszke tulajdonosa, mert évente csupán 30-40 darab duplát tudnak elkészíteni, amelyeket viszont szinte azonnal „felszív” a kolosszális amerikai piac. A megrendeléstől számítva a szállításig akár négy-öt esztendő is nyugodtan eltelhet.

COMPASS-SPORT
GPS
FEHOVA 2006
BNV MÆRCIUS 1-5-IG
B PAVILÓN 9/C STAND

GPS-EK

GPS, MAGYARORSZÁG TELJES
DOMBORZATI TÉRKÉPEVEL,
MEGFIZETHETŐ ÁRON

MINŐSÉGI ÉJJELLÁTÓK,
TÁVCSŐVEK

FANTASZTIKUS
AKCIÓK
A FEHOVA-N

ARLISTÁNK
A VADÁSZPIAC 55. OLDALÁN

KERESSE
A KUPONT!

COMPASS-SPORT
GPS, NAVIGATION & OUTDOOR

ÜZLETEINK:
BUDAPEST, MAGYARÉZŐ U. 12.
TEL: [06 1] 342 6983
H-P: 10-18, S-Z: 10-13
BUDAPEST, LEHEL ÚT 23.
TEL: [06 1] 239 6013 | H-P: 9-19
WWW.COMPASS-SPORT.HU

Medvelő pisztolyok

Halmágyi Takács István

A rekordhajászás és a feltűnési vágy következtében jószerivel a világ összes vadját elejtették már maroklőfegyverrel, köztük elefántot, bivalyt, oroszlánt is. Az alábbiakban azonban nem erről – a vadásztól szerintem idegen – extrém tevékenységről lesz szó, hanem az önvédelemről. Bár medve nem járja kis hazánk területét, de sebzett disznót azért olykor után kell keresni.

1917-ben, a híres alaszakai nyomkereső, *Allen Hasselborg* lőtt egy grizzlyt az Admirális-szigeten. A .348-as Winchester golyója azonnal leterítette a medvét, és a vadász a puskát egy fa törzséhez támasztva nekikészülődött az állat megnyúzásának. Amint megfordult, egyszer csak szembe találta magát egy nagyon is élő, nagyon mérges és támadó szörnyeteggel. Hasselborg túlélte a kegyetlen marcangolást, ami egy kisebb fajta csodának számított, és soha többé nem közelített meglőtt állathoz fegyvertelenül, bármilyen halottnak is látszott. Hasonló történetek ma is gyakran történnek.

A legtöbb csúnya medvetörténetben van valahol egy fegyver a közelben, csak mindig éppen pár centivel kartávolságon kívül. Sőt néha az áldozat markában van a puska, de a medve kiveri a kezéből. Az a tény, hogy egy puska nagy, ormótlan és nehéz, azt eredményezi, hogy nem lesz mindig a vadász keze ügyében, amikor szüksége volna rá. Lehet, hogy csak néhány lépésnyire van, de ezzel az erővel lehetne a Hold túlsó oldalán is.

Egy pisztoly viszont állandóan ott lóghat a vadász övében, napkeltétől napnyugtáig. Sőt, ha medvés területen sátrazik, még éjszaka is tanácsos a keze ügyében tartania. (2005-ben Kanada Ontario tartományában egy sátrában alvó házaspárt támadott meg egy feketemedve. A felséget halálra

marta, a törrel védekező férj életveszélyes sérüléseket szenvedett.)

Könyvtárakra való könyvet írtak az önvédelmi kézfegyverekről, de hogy egy medvével vagy más vaddal testközelből szembeszállni milyen fajta pisztoly volna a legmegfelelőbb, az a legtöbb könyvből hiányzik. Próbáljuk tehát logikusan gondolkodva meghatározni, milyen az ideális fegyver erre a feladatra!

Két dolgot biztosan tudunk: hogy nagyon komoly tűzerejű fegyver szükséges, és hogy közelre fogunk löni vele. Az, hogy milyen pontos a pisztoly, ebben az esetben nem olyan fontos. A tár kapacitása sem annyira lényeges, mint az, hogy mekkora az egyes golyók megállítóereje. Sokkal többet ér hat komoly, nagy kaliberű golyó, mint tizenhat olyan, amelyik csak feldühíti az állatot.

Ugyanakkor, mivel másodlagos fegyverről van szó, amit állandóan magunknál kell tartanunk, nem lehet nagyon nehéz vagy esetlen. A pisztolyának mindig csőre töltve, a vadász keze ügyében kell lennie, mert sosem lehet tudni, mikor lesz rá szükség. Mivel nem lehet tudni, hogy támadás esetén melyik kezével lesz képes hozzáférni a fegyverhez, célszerű a használatát gyakorolni mindkét kézzel.

Az első szempont kizárja az összes, a .357 mag-

numnál kisebb kaliberű pisztolyt, a második pedig azokat, amelyek inkább hordozható ágyúnak tekinthetők. Előfeltétel, hogy a fegyver fél kézzel is előhúzzható és használható legyen. Nem valószínű, hogy kritikus helyzetben a szán felhúzására idő lenne, még akkor sem, ha véletlenül a vadász mindkét keze szabad. Ezeknek a feltételeknek vagy egy revolver (forgópisztoly), vagy egy felhúzott és bebiztosított félautomata felel meg.

Mivel az ilyen találkozások váratlanul, másodpercek törtrésze alatt történnek, nem jó, ha a fegyver a kabát alatt vagy a hátizsákban van. Ez azt jelenti, hogy a pisztoly állandóan ki van téve az időjárás viszontagságainak, tehát az időjárásra és a szennyeződésekre való érzéketlensége létfontosságú. Minél kisebb a tisztítási-ápolási igénye, annál jobb. Ugyanakkor tisztításának könnyűnek és egyszerűnek kell lennie. Elvégre valószínűleg egy életben csak egyszer kell használni, de ha akkor nem működik, valószínűleg soha többé nem lesz szükség rá.

A forgópisztolyok között semmi sem jobb a .44 Magnumnál, de gyakorolni lehet .44 Speciall is, amely sok változatban kapható. Félautomatákban a választék kisebb. A .45 ACP valójában a legkisebb minimum erre a célra, de szokványos ólomlövedékének elegendő súlya és behatolóképesége van. A .454 Casull és a .45 Winchester kaliber tökéletes lenne, ha volna hozzájuk megfelelő fegyver, amit lehet mindennap reggeltől estig cipelni; sajnos ilyen azonban nem nagyon akad.

A legtöbb lövedék úgy készül, hogy becsapódáskor gyorsan kinyíljon, így a puha szövetekben a legnagyobb kárt tege. De a támadó vadállat esetében olyan mag kell, ami áthatol a nedves bundán, a vastag bőrön és a kemény izomzatot, csontokon. Legrosszabb esetben még az is előfordulhat, hogy a pisztolyt közvetlenül a vad fejéhez kell tartani. Olyan mag kell tehát, amely áthatol a kemény koponyacsontokon és széttroncsolja a vadállat agyát, nem pedig valami, ami csak még jobban felidegesíti az állatot. A tömör, súlyos golyók a legmegfelelőbbek. Nem a csősebesség a mérvadó, hanem a súly és keménység, így ajánlott a nagy ólomgolyók, valamint az általában puskához használatos rézborítású lövedékek használata.

Seeland®
Vadászbolt
Kis- és nagykereskedés

Áruvásárlási hitel 20 000-tól
1 000 000 forintig vadászfegyverekre is!
HITELKÁRTYÁT IS ELFOGADUNK!

Blaser SAUER
SWAROVSKI OPTIK ZEISS Leica

Blaser, Beretta, Sauer,
Mauser, Swarovski
teljes körű márkakereskedés

Blaser R 93

Moorland ruházat
100%-osan szél- és vízálló, bőrrel, cserkészéshez, erős, bozótlálló, kapocs, elegáns

MOBILKER 2000 KFT.
1188 Budapest, Nagyvárosi út 24/A • Tel.: 291-8889 • Fax: 290-2991
E-mail: vadaszat@mobiker.hu • www.vadaszat.net/mobiker.html
Golyós és sörétes vadászpuskák és lőszer nagy választékban!

Vadföldekről – másképpen

A vadföldgazdálkodás kialakulása

Barta István

Az erdőt járó ember – legyen vadász, erdész vagy „egyszerű” turista – a törzsek között kis művelt földterületeket láthat. Mi célja ezeknek a tenyéryni erdővel körülvett legelőknél, szántóknál? Ki műveli őket? Ezek természetes módon felmerülő kérdések. A szakértő szem az erdő és a szántóterület határán is felfedezi az átmenetet képező gazdálkodási zónákat, sőt a tisztásokon is nyomára akad az extenzív gazdálkodás apró jeleinek. A végső ok mindenütt ugyanaz, hiszen ezek a területek mind a vadak takarmányozására szolgálnak. Összefoglaló nevükön ezek a vadföldek.

Bár a vadgazdálkodásnak ez a tudatos és célzott formája akár évezredek óta ismert lehetne, mégis csupán néhány évtizedre tekint vissza. Előtte egyszerűen nem volt szükség vadföldekre. Az ember tájtalakító tevékenysége a honfoglalás óta – sőt már azt megelőzően is – az intenzív gazdálkodás irányába mutatott. Eleinte a Kárpát-medencét borító természetes vegetáció, a ligetes, de mégis összefüggő erdőségek visszaszorítása, majd a vizes területek lecsapolása és a folyószabályozás jelentette a – népszerűség ellátásában kulcsfontosságú – szántóterületek növelésének lehetőségét. Az eszközök egyre fejlettebbé váltak, ennek köszönhetően a folyamatok gyorsultak egészen a XX. századig, amíg a mai Magyarország erdőboritottsága elérte minimumát. A táj képe is megváltozott, hiszen a rétekkel, legelőkkel tagolt erdőségek mozaikos elrendeződésének helyét a hatalmas monokultúrák táblái vették át. Az egymástól mind jobban elszigetelődő erdők, vízforlyások szigetei a nyílt területre kényszerítették a vadakat, ahol még erdősavók, facsoportok sem nyújtottak védelmet, menedéket.

Az eleink által természetes adománynak tekintett vad- és halbőség alaposan megsínylette a táj átalakulását. Sokáig úgy tűnt, hogy az egyre nagyobb volumenű szántóföldi növénytermesztés és az erre támaszkodó állattenyésztés pótolja a vadlétszám csökkenéséből adódó hiányt. Emberi táplálék tekintetében valószínűleg pótolta és helyettesítette is,

de a vadászat szempontjából nem kelhetett versenyre vele. A megmaradt erdőterületeken ekkor indult meg az a vadgazdálkodás, amely a területek eltartókapacitását meghaladó vadmenyiség kialakulását eredményezte. A táplálékot kereső állatok pedig mind gyakrabban látogatták a szántóterületeket, és mind nagyobb mértékű kárt okoztak bennük. A konfliktus megoldására a vadkár rendszeres kiegyenlítése, anyagi megváltása kínálkozott, ami azonban jelentősen apasztotta a vadgazdálkodás egyébként sem kimagasló nyereségét. Kézfekvőnek – és egyre inkább gazdaságosnak is – tűnt a megoldás: a vadak élőhelyén kell olyan területeket kialakítani, amelyeken az erdőben nem kielégítő mennyiségben fellelhető tápanyagok előállíthatók, és amelyek segítségével a terület felborult takarmánymerlege ismét kiegyensúlyozható. Így született meg a vadföld gondolata.

A vadföldek feladata

Természetes körülmények között a vad élőhelyén megtalálja mindazt a táplálékot, amely létfontosságához szükséges. Az egyedszám növekedésével azonban az egyensúly felborul, és az állatok olyan mennyiségű és minőségű táplálékot kénytelenek elfogyasztani, ami meghaladja a természetesen újratermelődő mennyiséget, azaz kárt okoznak. Az erdőben ez a kár elsősorban a rügyek, kérészek és újulat pusztításában mutatkozik meg, de ki-

hat a környező más művelési ágú területekre is. A vadföldgazdálkodás feladata ezeknek a károknak a megelőzése, azaz az adott területen élő vadak számára a hiányzó tápanyag megtermelése és könnyen elérhető formában történő felkínálása. Persze előfordulhat, hogy nem minden tápanyagból azonos mértékben van hiány, és az sem kizárt, hogy bizonyos fajok indokolatlan túlszaporodása okozza a jelenséget. Ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása teszi bonyolulttá a vadföldeken, -legelőknél és réteken folytatott gazdálkodást.

A vadföldek rendszerének kialakítása a vadgazdálkodás és a vadászat szempontjából is előnyös, hiszen a vadakat – a károkozás helyétől – a vadföldek közelébe csalja, ahol könnyebben megfigyelhetők, befoghatók, vadászhatók. Ezekre a megszokott táplálékterületeken a gyógyszeres kezelések is könnyebben elvégezhetőek.

A vadföldek típusai

Az adott területre jellemző takarmányigény az élőhelyi adottságokból és a vadállomány összetételéből következethető. Nyilvánvalóan más művelést igényelnek az apróvadak területei és más nagyvadakban gazdag vidékek. Más adottságokat kell figyelembe venni a nyílt területeken és más hegyvidéki erdőkben. Természetesen befolyásolja a művelést a vadgazdálkodási cél is, hiszen nem közbűös a célállomány életkora, ivararánya, hasznosítása, szaporodóképessége és térbeli eloszlása sem. Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével lehet a földek művelését és a művelésen belül a takarmánynövények arányát, vetésforgóját, valamint mennyiségét meghatározni.

Gazdaságosság. Mint minden döntés a mai világban, a vadföld művelése is gazdasági kérdés. Csak abban az esetben szabad az etetés ezen módját választani, ha egyéb jótékony hatásai mellett gazdasági szempontból is indokolt. Maga a gazdálkodás megindítása önmagában sem olcsó, hiszen a gépeket, eszközöket meg kell vásárolni. A művelni kívánt terület tulajdon- vagy bérletjogát meg kell szerezni, és a szükséges szaktudás rendelkezésre állását is biztosítani kell. Mindezekkel szemben csak a kifizetett vadkár és takarmányköltség részleges megtakarítása, valamint az eltartott többletállomány értéke áll.

Alternatív megoldások. A költséges gazdálkodást ki lehet váltani a készen vásárolt takarmány etetésével. Ez azonban sok esetben csak látszólagos megtakarítás, ráadásul hatásfoka és élettani szerepe sem mérhető a vadföldek használatához. Kiegészítéské-

pen számításba vehető a terület takarmánytermelő képességének extenzív művelési módszerekkel történő fejlesztése, támogatása is. Bár nem elhanyagolható az így előállítható természetes takarmány mennyisége sem, a módszer – a fejlesztendő területek kis mérete, mozaikossága és a termésnövekedés kis mértéke miatt – mégis inkább csak kiegészítő megoldást kínálhat. Marad hát az erdész- és vadászszemmel mindig kicsit idegenkedve fogadott mezőgazdálkodás, annak is egy speciális határmezsgyéje: a vadföldgazdálkodás. ◀

A Weidmann Kft. a nyugat-magyarországi határ mentén, Vas, Zala, Veszprém és Győr-Ménfőcsanak megyékben, kb. 200 ezer hektáros területen főként nagyvadra vadászatot. Különösen gazdag a területek szarvas-, őz- és vadisznyállomány. Apróvadak vadászatát több mint egy 150-250 km-re lévő területeken lehetséges, de igény szerint Magyarország bármely területén, minden vadászható vadra szervez vadászatot. Lehetőség van egyéni, illetve kollektív vadászatra (vadászmozdító vadászatot), de egy-egy időszakra szóló szerződés alapján ún. „csomag” vásárlásra is (igény szerinti konstrukció kidolgozásával segítünk elképzelései megvalósításában).

Részletes információ és árjegyzék a

www.weidmann.hu

internetes oldalon található.

weidmann@axelero.hu

A Diana Vadász-Felnőttképző Alapítványi Szakképző Iskola

Információ-akkreditációs bejegyzésszám: 0486
 tanfelvételszám: 06-0015-03,
 6640 Csongrád, Jókai M. u. 14.,
 tel./fax: 63-483-790, 30/857-4245,
 e-mail: dianaszki@vnet.hu

folyamatosan szervezi a felnőtteknek a

- vadász-vadtenyésztő szakmunkás (2 év)
- vadász-vadtenyésztő szakmunkás és érettségire való felkészítés (3 év)
- vadgazdálkodási technikus (1 év és 2 év)
- vadász-vadtenyésztő mester (1 év)
- vadászpuskaműves (1,5 év)
- környezet- és természetvédelmi szakmunkás (2 év)
- környezetvédelmi szakelőadó (1 év)
- halász (2 év)
- lovastúra-vezető (2 év)
- belovagoló (2 év)
- vízkürtőrő (1,5 év)

tanfolyamokat, amelyek munkaviszony mellett is végezhetőek.

Érdeklődni a fenti címen, telefonszámon lehet.

www.dianaszki.hu

Akilenc hivatalosan elismert magyar kutyafajta közül négy vadász. Vadászatra azonban manapság szinte csak a vizslákat használják, a másik két történelmi magyar vadászkutyafajta alkalmazása, az agarászat és a kopózás szinte feledésbe merült, noha egykor nagy hagyományai voltak Magyarországon.

Agarászat és kopózás

Mirtse Áron

A magyar agarat és az erdélyi kopót úgyszólván az utolsó pillanatban sikerült feltámasztani hamvaikból. Vészes megritkulásukat, kis híján kihálásukat az okozta, hogy a munkájukra alapuló vadászati módszereket a modern kor túlhaladottnak, elavultnak minősítette. Manapság örvedetesen gyarapodik a száma azoknak, akik szívükön viselik nemzeti kutyafajtáink sorsát, azt azonban még mindig kevesen tudják, miként is zajlottak az elmúlt évszázadok kutyás vadászatai, és miben is áll a különbség az agarászat és a kopózás között.

Vadorzók és főnemesek

Az agárral való vadászatról valami sejtelve a legtöbb embernek van, hiszen ezekre a szikár, hosszú lábú kutyákra elég ránézni, s mindjárt a vágta, a sebesség jut eszünkbe. Minden kutyás könyvben szerepel, hogy

„A közelebbi rémuralom alatt egyedül gr. Béldi Ferenc folytat még valamirevaló vadászatot. Nehány őszi vadásztán magam is jelen voltam. Három lövést, két pecért, hat agarászt, kiválság cigány suhancokat 20 kopóval, 14 agárral virradta előtt jóval megindított, akik a távoli erdőn minden rókaüreget apróra bédugdostak, mielőtt mi odaérhettünk volna. A mezőségi vadászatnak ez a conditio sine qua nonja. Mert a kis gazon a róka azonnal üregbe veti magát, s azzal vége minden tréfának. De ezáltal fészékéből kiszorulva, elébb-hátrább fegyver vagy agár elibe kell jönni.”

„Medvét, disznót s más vadat széltiben, de farkast ritka kopó hajt. Ettől ösztönszerű irtózása van. A vadászok úgy tartják, hogy a farkashajtó kopó külön faj. Én nem így találtam. Sok kopóm közül ritkán kivált egy-egy farkast hajtó, de kölkei már nem hajtották. Hanem azt tapasztaltam, hogy ha a fiatal kopó keresés közt a gazon történetesen farkasra bökken, s a felsikoltására az megiramodik, és a kopó egy jó hajtást tehet reá, többé nem irtózik tőle, azután bátran hajtja. Úgy találtam, hogy az ily kopót ritkábban csúfolja meg a farkas, mint a félénket, mert több farkashajtó kopót tudok, hogy késő vénséget ért.”

az agár „szemre hajt”, vagyis a vad üzésekor nem a szaglásra, hanem a látására támaszkodik. Az agarversenyekről is alighanem mindenki őriz magában egyfajta képet, még ha személyesen nem is vett részt ilyen sporteseményen: vagy féltucatnyi kutya száguld a pályán egy gép által húzott rongydarab, az úgynevezett műnyúl után. Azt már inkább csak a téma iránt komolyabban érdeklődők szokták tudni, hogy léteznek úgynevezett coursing versenyek, amelyek kevésbé egyhangúak: a pályán elhelyezett fordítótárcsák a valódi nyúl irányváltoztatásait igyekeznek utánozni. Ezek a versenyek kedveznek az olyan terepi agárfajtáknak, mint amilyen a magyar agár.

Agarunk múltját illetően az elmúlt évtizedekben igen sok volt a bizonytalanság. Nemzeti öntudatról, ősi örökségről nemigen volt divat beszélni: mintha mi, magyarok, egész kultúránkat, még a nyelvünket is innen-onnan, a

környező népek morzsáiból szedegettük volna össze. Mindez rányomta a bélyegét a kinológiai ismeretekre is. Még olyan vélekedést is lehetett hallani, hogy az agarászatot német lovagok honosították meg Magyarországon, valamikor Szent István idejében. Az elmélet kiagyalóját cseppet sem zavarta az a tény, hogy a németeknek sem nemzeti agárfajtája, sem agarászatra alkalmas terepe nincs, miközben Ázsia pusztáin, ahonnan a honfoglaló magyarság érkezett, minden nomád lovasnép ismeri és gyakorolja az agárral való vadászatot.

„Mikor a kopó rábukkan, előbb ugattatja magát, és kedvére commodizál. Mikor megunja hallgatni az ok nélküli lármát, nagy restül felvászorog, s csendes léptekben megindul. A kopó bizonyos távolságról ugatva kíséri, de érkezik a másik, harmadik s a negyedik kopó, körülveszik, s mind mérgesen ugatják. A lomha fráter most kezd eszmélni, hogy nem tréfa: megiramodik, mire a kopók sem ugatják többé, hanem sűrű csaholás közt hajtják, mint a nyulat. Mikor ez beleun a nyargalásba, megáll, s a kopóknak fordul. Ezek meghökölnek, s újra ugatják. A vad nekik iramodik, de nyilsebesen szétfutnak. Ez pedig mérgében követ, földet, gallyat s néha szenes tőket ragad első lábaival, s a kopók után dobálja. Utóbb megunja a sok ugatást, s újra megindul. A kopók folytonosan kísérik, egy bizonyos közt szem elől sohasem tévesztve. Az ugató hangokra a vadász készen várja, fegyvere pofáján áll, s csak a sűrűből kibukkanását várja.”

A magyar agár őse tehát minden bizonnyal Árpád népével együtt érkezett a Kárpát-medencébe, ahol aztán persze kereszteződhetett más népek, például a törökök hasonló kutyáival is – magát az agár szavunkat is török eredetűnek vélik. Az agarászat évszázadokon át kedvelt sport volt a nemesség körében, s a szélesebb ebek csak a XIX. században szorultak vissza a versenypályákra, ahol azonban háttérbe kerültek az angol greyhounddal szemben. Míg ugyanis a magyar agár robusztusabb testalkatú, terepi kutya, addig az angol rokon az aszfalt-simaságú futópályán verhetetlenül gyorsnak bizonyult. Ez a felismerés sajnos azzal a következménnyel járt, hogy a két fajtát elkezdték keresztezni egymással. Hogy agarunk egyáltalán megmaradt önálló fajtaként, az paradox módon elsősorban az orvvadászoknak köszönhető, akik a tilalom ellenére továbbra is eredeti feladatára használták és tenyésztették a magyar agarat.

Kutyák füzérben

Nem kevesen vannak, akik az agárral és a kopóval való vadászat közti fő különbséget a kutyák számában látják: míg az agarat a legtöbb esetben egymagában képzelik el, amint a nyúl után szalad, addig a kopó-

zás falkavadászként él a köztudatban. Ez a hiedelem azon alapszik, hogy valóban léteznek jókora, látványos kopófalkák, például Franciaországban, vagy Angliában, ahol megszámlálhatatlan kutya és jó pár piros kabátos lovas vágat a füves dombokon a rémült róka nyomában (ámbar ezt a fajta falkavadászatot az állatvédők nyomására egy ideje már a szigetországban sem üzik). A magyar kopót azonban sohasem használták ilyenfajta falkavadásatra. Olvashatunk ugyan leírásokat, melyek szerint egy-egy nagy hajtáson akár húsz kopó is felvonult, ám ezeket nem egyetlen nagy, hömpölygő csapatként kell elképzelni. Magyarországon a kutya-falka hagyományos „egysége” a füzér volt, amely 2-5 kutya-ból állt, legyen szó akár kopóról, akár agárról. Az agarakat többnyire párosával eresztették a vad után, de kopóból is ritkán volt négynél több egy füzérben.

Közelebb állna a valósághoz, ha azt feltételeznénk, hogy a kopózás hegyvidéki, míg az agarászat síksági vadászati mód, de még ez sem teljesen igaz. Amíg a magyar Alföld nagy részét erdők borították,

„Bornemissza Lipót is nagyban s kitűréssel űzte a vadászatot. De ifjúkorában mellen keresztüllövetett volt, amiért meredeket s mély árkot nem birt megmászni, s csak könnyebb helyeken, inkább lapályokon zaklatott apróvadra.

Egy eredeti vadászfogása fennmaradt köztünk. A görgényi Mocsár őserdején vadkant szagolt meg erdésze. Hogy a váratlan vendéget illőleg fogadhassa, nagy frissen egybegyűjti vadászait, s körülveszi. Ami több: agarászeit is az erdőhomlokokon csakúgy felállítja, mint rendszeren nyúlra s rókára, ami párja nélküli a vadászéletben. Ő maga se tudta fonák tettét indokolni.

A kopók kiverék a kant, fel a tisztásra, az agarak pontosan rábocsátatnak. A szokatlan jelenet imponál agárnak és kannak. Az elsők körülszökdéncselik a flegmatikus vadat, haladásában gátolják, s ki is fárasztják. Így kölcsönös nehézségek közt elérnek az orsovai határon a Bria árkára. De itt már meg is ül az agaroknak. Később nagy lihegve megjönnek az agarások is, s botokkal föbeverik a szebb halálra érdemes nagy vadat. Hogy vadkan ily méltatlan halállal végeztetett volna ki, nem hallottam.”

„Bornemissza József, korának legszenvédélyesebb vadásza, 80 kopó, 25 pár agár s húsz kürtössel vadászta rendre a Görgényi-, Vécsi- és Fancsali-havasokat. Sajátságos utazása volt őszönként, mikor Abafájáról Szamosudvarhelyre szüretre ment; ami 3 napi távolság, de 3 hétre ért oda, mind vadászva. Tábori sátrakkal, étellel-itallal terhelt társzerekkel kísérték. A vadászok és kopók napi eledelét tíz számár vitte; útjában erdőt, töviset s nádat felkutatott. Temérdek vadat és vízimadarat elpusztított.”

ták, addig ott is gyakran vadásztak kopóval, s a hegyekben gazdag Erdélyből sem hiányzott az agár, mi több: akár ugyanazon a vadászon is részt vett mindkét fajta. Az azonban igaz, hogy míg az agárnak a nyílt terepen vették hasznát, addig a kopó az erdőben teljesített nélkülözhetetlen szolgálatot.

Kopó jellegű kutyák már a honfoglalás előtt is éltek a Kárpát-medencében, s ezeknek a magyarok által behozott kutyákkal való keveredéséből alakulhatott ki a pannon kopó, a mai erdélyi kopó őse. A kopót adottóságai az erdei vadásatra teszik kiváltképp alkalmassá – nem véletlen, hogy utolsó példányai éppen Erdélyben maradtak fenn, ahol még ma is léteznek hatalmas, összefüggő rengetegek. Kiváló szaglásának köszönhetően ez a kutya képes felkutatni és hajszolni a vadat a sűrűben, ritkán tévesztve el a nyomot. Az ember általában hamar szem elől téveszti a kutyákat, és itt kap jelentőséget az a tény, hogy a kopó hajtás közben folyamatos hang-

„A vacsora után következik az elhullott vadak bőre lefejtése meg mások kitarítása s az ágasokra való felfüggesztése. Mind élvezetes látvány. Most jön az előszállingózó kopók megékeztetése. Erre használtatik a vad mája, szíve és tüdője, fölmetelve s forró vízzel forrázotva zablisztkeverékkel vegyítve, melyből a kopó hitel feletti mennyiséget felhapsol, s miután jóllakott, a nagy fáradtság miatt helyből össze-rogyik, és reggelig mozdulatlan hever.

jelzést ad. Jellegzetes csaholása sok mindent elárul a hozzáértő vadásznak. A kopók általában a hegygerinc felé hajtják a vadat, a vadászoknak tehát nem nyomon követniük kellett a kutyákat, hanem elébük kerülni, amit lovon tettek meg. Egy-egy ilyen hajtás akár egész napon át is tartott, s a kutyák eközben akár 80-100 kilométert is megtettek. A vad nyomára való eleresztésük, irányításuk, a vadászat végeztével az összegyűjtésük, majd végül megéteztetésük a pecérek feladata volt, ők azonban gyalogosan vettek részt a vadászon.

Az idézetek forrása: Az erdélyi régebbi és közelebbi vadászatok és vadak – Újfalvi Sándor öreg vadásztól Kolozsvárt 1854ik évben, Magvető Kiadó, 1982

Tudta-e...

... hogy az idegenből jött, de még ma is széltében használják „kompetencia” szónak van magyar megfelelője, mégpedig a vadászrész, ritkábban a vadászjuss?

Nincs jövő?

Az erdélyi kopó hosszú lábú változatával elsősorban nagyvadra vadásztak: vaddisznóra, szarvasra, egykor (amíg ki nem pusztult) bölényre, sőt medvére is. A rövid lábú változat a nyúl- és rókavadászon jeleskedett. Erdélyben a kopózást és az agarászatot még az 1800-as évek végén is üzték, a huszadik század azonban véget vetett ezeknek a főúri sportoknak. Az erdélyi kopó sorsát kis híján végleg megpecsételte az 1947-es román rendelet, mely ezeket a kutyákat kártékonynak minősítette és kiirtásukat rendelte el. Az 1960-es években Máramaroszigetről sikerült Magyarországra csempészni azokat a tenyészállatokat, amelyek a Budapesti Állatkertbe kerülve a mai kopóállomány megalapozói lettek. A két kopóváltozathoz csak az egyiket, a hosszú lábút sikerült megmenteni, ám az almokban hébe-hóba fel-felbukkannak a rövid lábú típus recesszív jellegeit mutató egyedek, tehát a visszatenyésztés talán nem volna teljesen reménytelen.

A mai vadgazdálkodás csak igen szűk keretek között teszi lehetővé az agarászatot, a kopózást pedig egyáltalán nem. A fő indok az, hogy ez a vadászati mód az elmaradhatatlan csaholással, kürtöléssel túlságosan nagy zavarást jelent a vadállományra nézve. Tény az is, hogy a mai Magyarországon aligha akad olyan vadászterület, ahol szükség és lehetőség volna a napestig tartó hajszára. Kutya szemmel azonban mégiscsak kívánatos lenne, ha sikerülne valamiféle kompromisszumos megoldást találni, hogy ősi magyar fajtáink megmaradhassanak – ne csak eleven emlékműnek, hanem valódi vadász-kutyának.

„Erdélyben a vadászpecérek cigányok közül alkalmaztattak. Jelenleg nagyon lepadtak, alig egy-kettő létezik még. A régebbi pecérek kötelessége volt a vadászon a hajtást vezényelni s tartósan kürtölni. A kopókat az elveszett vadnyomról visszahívni, útbaigazítani. Östvéknél a kopókat egybekürtölni s megvendégni. Agarászon egypár agárral lest állni és a vadra alkalom szerint, de eszélyesen bocsátani. Azután meg lélekszakadtában mindaddig nyargalni, míg a bármily távolságról elüött vadat az agaraktól elvehette. Mindezt gyalog és hátán több napi betarisznyalással kellett tennie, lóháton sohasem.”

Technikai érdekességek

Vannak, akik a vadászatban a hagyományos módszereket, eszközöket kedvelik. Mások előszeretettel alkalmazzák a technika legújabb vívmányait. Az alábbi hírekkel nekik akarunk kedveskedni.

GPS-GSM alapú nyomkövető-kutya helymeghatározó készülék

A GPS-t, a műholdas globális helymeghatározó rendszert eddig is sok vadász használta. Most új felhasználási területen találkozhatunk vele. A rendszer lényege két olyan készülék, amely a GPS helymeghatározót és a mobiltelefont kombinálja. Az egyik a nyomkövető ebre van felszerelve, a másik a gazdánál található. Mindkét szerkezet 185 gramm súlyú, az eb műszere nettó kis mellénykében kapott helyet, mely az állatra csatolható. Ha az utánkeresés izgalmában elkallódik a kutya, és gazdája nem tudja, hol keresse, a nála lévő készüléken felhívja a kutyán lévő szerkezetet. Az pedig a GPS által szolgáltatott adatokkal meghatározza az eb pontos koordinátáit. A gazdi kezében lévő GPS pedig mutatja, merre kell mennie az embernek, hogy a kutyához jusson. Ha pedig az állat közben továbbhaladna, a fenti eljárás ismétlődik. A berendezés hatósugara – kutya és gazdája között mérve – mintegy 3 km. Hogy a készüléknek mekkora gyakorlati jelentősége van, azt igazából a kutyások tudják eldönteni. Mindenesetre mintegy négyszázezer forintos vételáron postai utánvétellel is beszerezhető.

Vadászmozaik

Akit bővebben érdekel, az a www.nachsuche.com website-on további információkat talál.

GSM alapú vadérzékelő jelzőkészülék

Ha valaki rest naphosszat a lesen ülni, hogy kifigyelje, mikor jönnek arra a vadak (és mit tagadjuk, vannak ilyen vadászok is...), annak is reményt nyújt a technika egyik új remeke. Ez a berendezés egy, a szórón elhelyezendő műszerből áll, amely érzékeli a vadak megérkezését és rögzítve felhívja a kihelyező vadász mobilját, aki így azon nyomban értesül a kukoricát csámcsogó disznók jelenlétéről. Még trendeket is megfigyelhet, mert az érzékelő mintegy öt napig működik elemcsere nélkül. Ha pedig a technika segítségével kifigyeltük, mikor jönnek a vadak, már nincs más dolgunk, mint egy kicsit korábban kiülni, és az érkező állatot leteríteni. Ha elég korán jönnek, és eléggé bízunk a berendezésben, estére vacsoravendégeket is hívhatunk a majra... Ráadásul a fenti szerkezetnél sokkal olcsóbban, alig 50 000 forint körüli áron beszerezhető.

Aki kedvet kapott, bővebb tájékoztatást kaphat a www.sau-tel.de honlapon. Aki pedig fittyet hány a technika vívmányaira, kuksolhat tovább napestig...

H. T. I.

A Serengeti golyósok

Magyarországon aligha ismerik sokan az amerikai Serengeti Trading Company golyós vadász-fegyvereit, amelyek bátran felveszik a versenyt a legjobb minőségű európai gyártmányokkal is. Va-

lamennyi puskájuk forgó-tolózáras középagytaras ismétlő. Rozsdamentes és szénacél csövekkel egyaránt forgalmazzák az összes modelljüket.

A M. African különböző agyazásokkal kerül forgalomba a következő kaliberekben: .25-06 Rem., .270 Win., .30-06 Spr., .338-06 A-Square, .270 Wea. Magn., .300 Win. Magn., .300 Wea. Magn., .338 Win. Magn., .375 H&H Magn., .416 Rem. Magn., .416 Rigby, .458 Lott.

A M. Montanan bármilyen amerikai vagy európai űrméretben beszerezhető, agyazása egyenes vonalvezetésű, pisztolyfogásos, de kívánságra csövégig nyúló Mannlicher stílusúval is megvásárolható.

A M. Red Mist változat a kis kártevők vadászai számára készül többek között .204 Ruger, .222 Rem., .22-250 Rem., .223 Rem., .243 Winch. öb-nagyságokban. Szuper pontos fegyverek.

A M. Walkabout ugyan nem kifejezetten tollpohly súlyú fegyver, de azért az átlag alatt marad a tömege, ezért kényelmes „viselet”. A következő kaliberekben kínálják: .22-250 Rem., .250 Savage, .257 Roberts, .260 Rem., 6,5-284 Norma, 6,5 Rem. Magn., .270 WSM, 7 mm-08 Rem., .284 Win., 7x57, 7 mm WSM, .300 Savage, .308 Win., .300 WSM, 8x57JS, .35 Rem., .358 Win., .350 Rem. Magn. és .376 Steyr.

Végezetül a M. Tiger-Cat egy ügyes kis „mini Mauser”, kis és közepes űrméretekből, úgy mint: .20 Dakota, .20 Tactical, .204 Ruger, .221 Fireball, .222 Rem., .223 Rem. és 6,8 mm SPC.

Akit kifejezetten érdekelnek ezek az óceánon túli forgó-tolózáras golyós puskák, azok a www.serengetirifles.com honlapról szerezhetnek bővebb információt róluk.

K. L.

Szelíd golyós töltények

A Remington gyár a közelmúltban egy egész sorozat löszert konstruált, cseppet sem „rúgósakat”. A Managed-Recoil (irányított visszalökésű) összefoglaló név alatt hozzák forgalomba ezen töltényeket, egyelőre .270 Winchester, 7 mm Remington Magnum, .308 Winchester, .30-06 Springfield és .300 Winchester Magnum kaliberekben.

Valamennyit a Core-Lokt PSP jelzésű osztott köpenyű lövedékkel szerelik, a fenti sorrend szerint 7,5-9,1-8,1-8,1-9,7 grammos tömegűeket. Ezek a munióik csak feleolyan erős hátralökést idéznek elő, mint a régtől fogva megszokott töltésűek. Ezt másféle lőpor alkalmazása mellett a lövedéktömeg csökkentésével érték el. Pl. a .30-06 Springfield Managed-Recoil esetében jóval kisebb a vissza-

rúgása a fegyvernek, mintha ugyanolyan tömegű puskát, de .243 Winchester űrméretűt használnánk, szokványos tölténnyel. A lőtéri tesztek azt mutatják, hogy az új töltésű munióik nagyszerű balisztikai értékekkel rendelkeznek, ha a visszalökés mértékével állítjuk párhuzamba a teljesítményüket. Ugyanakkor feltétlenül meg kell jegyeznünk, hogy igazán szívós, erős vadra – barcogó dámbikára, bögő gimre, remetekanra – a valamivel nagyobb lövedéktömegű és energiájú lövedékek a kívánatosabbak. Ilyen esetben pl. a .30-06-nál nem érdemes 10,7 gramm alá választani, sőt még annál is ideálisabb a 11,7 és 13 g, természetesen kiváló kialakítás mellett.

K. L.

Vadászati ballisztika

Fegyvertény

Bogár György

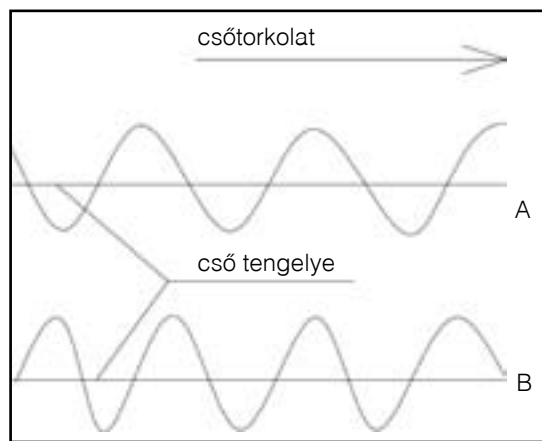
Csőrezgések

A puskacső úgy tekinthető, mint egy konzolként befogott rúd, amely, ha ráütnek, rezgésbe jön. Esetünkben a „ráütést” a lópor robbanása okozza, és a rezgés frekvenciája, valamint amplitúdója a belballisztikai jellemzőkön kívül főként a cső hosszától, vastagságától, profiljától és anyagától függ, ugyanúgy, mint egy hangszer húrjának esetében. A lópor berobbanása után a lövedék végigfut a csőben, miközben a huzagolás forgó mozgásra kényszeríti. Ez a tangenciális kényszerítő erő természetesen visszahat a csőre is, csavaró nyomaték formájában, ami torziós lengéseket is indukál. A lövedék kirepülési irányát, és így a fegyver pontosságát befolyásoló csőrezgés ettől a két összetevőtől függ alapvetően, noha ennél több komponensből tevődik össze.

A jelenséget, nagyon szemtikusan, az 1. ábra mutatja. Természetesen nem szabad azt gondolni, hogy a lengés függőleges síkban játszódik le, ahogy azt az ábra sugallja. Valójában a rezgés síkjának nincs kiüntetett iránya, a csőtorkolatnál egy adott pillanatban a függőleges és vízszintes között bármilyen lehet. Ennek a következménye, hogy a szórás általában nem egy vonal mentén, hanem minden irányban jelentkezik.

Ezt előrebecsátva, tekintsük az 1. ábrát úgy, hogy az arra a pillanatra érvényes, amikor a lövedék ép-

1. ábra

A lövedék röppályáját leginkább befolyásoló külső, légköri hatások után hasznos megismerni néhány egyéb, főként magához a fegyverhez és a töltényhez kapcsolódó tényezőt is, amelyek esetenként jelentősen befolyásolhatják a küllballisztikai jellemzőket.

pen elhagyja a csövet, azaz a cső és a lövedék közötti mechanikai kapcsolat megszűnik.

Ha a kirepülés pillanatában az *A* eset áll fenn, akkor a csőtorkolat a rezgési amplitúdó szélső helyzetében van, és a csőtengelyre merőleges sebessége nulla. Emiatt kirepülésekor a lövedéknek sem lesz ilyen irányú sebességkomponense. A *B* esetben a csőtorkolat éppen a rezgési amplitúdó két szélső értéke között halad át, és a csőtengelyre merőleges sebessége maximális. Ekkor a kirepülő lövedéknek ugyanekkora, a csőtengelyre merőleges sebességkomponense is lesz (lefelé, felfelé vagy oldalirányban „megdobja” a lövedéket a cső), és ennek, valamint a pályairányú torkolati sebességnek az eredője fogja meghatározni a kirepülés tényleges irányát. Természetesen egy adott fegyver és lőszer esetében a tényleges állapot az *A* és *B* között bárhol lehet (remélhetőleg az *A* esethez közelebb).

A fentiekben vázolt jelenségeknek „köszönhető”, hogy egy-egy új lőszer kipróbálásakor meglepő eredmények születhetnek. Puskánk nem minden tölténnyel lő ugyanolyan pontosan, sőt egyeseket kifejezetten nem „kedvel”, ami szokatlanul nagy szórásban nyilvánulhat meg. Sok esetben – és ezt személyes tapasztalatból is mondom – gyorsabb lövedék is produkálhat alacsonyabb találatot, és természetesen a fordított eset is előállhat, azaz lassúbb lövedék is adhat magasabb találatot.

A csőrezgésekkel kapcsolatban annyit még meg kell jegyezni, hogy a vastagabb és rövidebb csövek kevésbé érzékenyek, mint a vékonyabb és hosszabb csövek. Az utóbbiak esetében az optimális lőszerrel való eltérés, illetve az emiatt megváltozott rezgési jellemzők a szórás kép nagyobb kinyílását eredményezhetik.

Az, hogy az agyazás sehol sem érinti a csövet (szabadon lengő cső), önmagában nem jelent garanciát a puská pontosságára, csak arra, hogy rossz felfekvés vagy az agy elhúzódása a használat során nem rontja le azt. Ugyanakkor, különösen vékonyabb csöveknél (jó példa erre a Remington Mountain Rifle) sok neves gyár szándékosan úgy készíti az agyazást, hogy a hossz közepe táján alátámasztja a csövet. Ez is egyféle hangolás, amelynek eredményességét a

Remington puskák közismerten kiváló szórás képe igazolja.

Csőhossz

A tölténykatalógusokban szereplő torkolati sebességeket tesztfegyverekkel ellenőrzik, és egy-egy nagyobb sorozat eredményeinek átlagaként adják meg. A tesztfegyverek esetenként speciálisan erre a célra készültek, és csőhosszuk általában 60-65 cm. A nagyobb érték a magnum lőszerhez tartozik, de a nagyobb gáznyomású standard kaliberek esetében is használatos.

A csőhossz és a torkolati sebesség változása közötti összefüggésre többféle ökölszabály létezik. A változatosság abból fakad, hogy a különböző fegyvergyárak, lőszergyártók, sportlövészek és vadászok számtalan tesztet folytattak le mindenféle kaliberrel, különböző konstrukciójú fegyverekkel.

Általában a csőhossz ± 1 cm-es változása $\pm 2-3$ m/s sebességváltozást jelent, ami némi támpontot adhat a lőszerkatalógusban szereplő adatok korrigálására, ha ismerjük a tesztfegyver csőhosszát.

Eltekintve a próbák során mutatkozó egyes anomáliáktól (egy-egy fegyver, kaliber és lövedék esetében bizonyos mértékű csőhosszrövidítés még sebességnövekedést is okozhat), úgy összegezzük az eredményeket, hogy a vadászfegyverek szokásos csőhossztartományában (50-60 cm) a torkolati sebességek különbsége vadászati szempontból nem mérvadó. A szórás képet illetően pedig elmondhatjuk, hogy az elterjedt tévhit ellenében a csőhossznak semmilyen mérhető hatása nincs a fegyver pontosságára.

A töltény hőmérséklete a lövés előtt

Általános tapasztalat, hogy alacsonyabb hőmérséklet esetén a torkolati sebesség kisebb, magasabb hőmérsékleten pedig nagyobb. Ugyanakkor a legnagyobb hidegben sem kell sebességcsökkenésre számítanunk, ha a skandináv vadászok példáját követve, fegyverünket csak közvetlenül a lövés előtt töltjük meg, a töltényt addig viszonylag meleg helyen, pl. a zsebünkben tartjuk. Az ok egyértelműen belballisztikai jellegű, nevezetesen az, hogy a lópor hőmérséklete befolyásolja az égési sebességet és ezáltal a torkolati sebességet meghatározó nyomásviszonyokat a puskacsőben. A hatás mértékéről a 2. ábra nyújt tájékoztatást a precíziós lövedékeiről ismert Sierra cég mérései alapján. A diagram standard 30-06 kaliberű töltényre vonatkozik 10,2 grammos, hegyes, keskenyedő farkiképzésű lövedékekkel.

Az ábrán *A*-val jelölt esetben a lőporszemek gömb

BUDAPEST XII.
Városmajor u. 19/B
távcső
06-20/432-5555
www.tavcsio.com

2220 Vecsés,
Fő út 84.
Tel.: 30/922-5268
Nyitva:
10-18 óráig
www.retrievevadaszbolt.hu

**Vadászfelszerelés,
minőségi
vadászruházat,
fegyver, lőszer,
túrafelszerelés.**

Éjjellátók * Keresők
ED-apok * Tükrös optikák

SÓLYOM
VADÁSZFEGYVER-
JAVÍTÓ BT.

Vadászfegyverek szakszerei
javítása, teljes felújítása, agyazás,
távcső- és lámpaszereles.

**Bizományosi
vadászfegyverek árusítása**

1031 Budapest, Keve u. 45/C
(a Riemai Strandfürdő mögött)
Tel.: 242-2104

DIANA KERESKEDELMI SZÖVETKEZET

Lőszerek:

- **NORMA 0,22-416 kal.-ig**
- **ÚJ WEATHERBY 224-460 kal.-ig**
- **RC vadász, sport**

Bushnell távcövek, látcsövek,
távolságmérők

Ön ajándéktárgyak

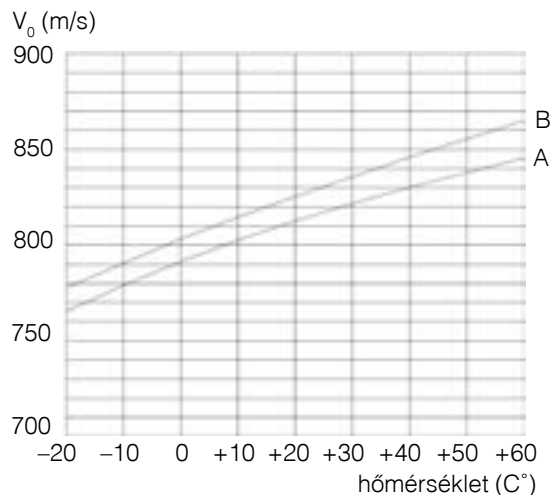
Egyéb kiegészítők

1158 Budapest, Thököly u. 75.
Tel.: 3211-607, tel./fax: 3422-586
Nyitva: H-Cs 8-16, P 8-15,30-ig

TALÁLKOZUNK A FEHOVÁN!
(B pavilon, 8/F stand)

2. ábra

30-06 kal., 10,2 g SBT

formájúak, míg a *B* jelű görbénél hengeres, ún. extrudált típusú lőport használtak a lőszer töltéséhez.

Látható, hogy egy hideg, sarkvidéki vadászterületről átrándulva a forró, száraz sivatagba, a torkolati sebesség mintegy 80 m/s-mal változik. Hogy ez sok vagy kevés, attól függ, milyen messze és mire akarunk löni. Találati magasságban kifejezve a különbséget, 100 méteren ez csak kb. 1,5-2 cm, 200 méteren viszont már több mint 8 cm-rel alacsonyabb vagy magasabb találatra kell számítanunk. Ennél is nagyobb távolság esetén, pl. hegyi kosra vadászva pedig biztos a hibázás, ha a használt lőszerrel nem az adott viszonyokhoz hasonló körülmények között lőtük be a puskát.

A lövedék stabilitása

A repülő lövedék stabilitását a forgó mozgás biztosítja, akár csak a giroszkópos iránytűt vagy a bűgőcsigát. Ha a forgási sebesség nem elég nagy, akkor a lövedék elveszíti a stabilitását, a gravitáció hatására a forgástengely kitér az eredeti irányból, és a lövedék ún. precessziós mozgásba kezd. Ez gyakorlatilag ugyanaz, mint a bűgőcsiga dülöngve forgó mozgása az eldőlés előtt. A mozgás dülöngő része voltaképpen a forgástengelynek a lövedék forgásá-

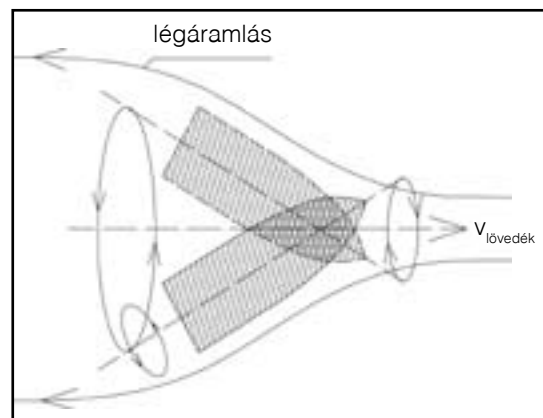
nál lassúbb körbeforgása egy fokozatosan kinyíló kúppalást mentén, ahogyan azt a 3. ábra igyekszik szemléltetni.

Ha a huzagolás emelkedése nem megfelelő egy adott – pl. a kaliberhez képest túl nehéz – lövedékhez, azaz lassú a forgás, kicsi a stabilizáló nyomaték, akkor a precessziós mozgás mindenképpen bekövetkezik, a lövedék elveszíti a stabilitását. A légellenállást illetően ez rendkívül kedvezőtlen, mert az aerodinamikai erők szempontjából olyan, mintha a lövedék átmérője megnagyobbodna, így a mögötte keletkező erős örvénylés és szívóhatás miatt a fêkezôerô rendkívüli mértékben megnô. Egy ilyen fegyver-lôszer kombináció esetében pontosságról nem beszélhetünk.

A lövedék stabilitásának a megfelelően gyors huzagolás csak az egyik feltétele. A precessziós mozgás kialakulásában jelentős szerepet játszik a nem tökéletesen szimmetrikus geometriájú és/vagy súlyeloszlású lövedék is. Elég, ha a köpeny vastagsága nem egyenletes (esetleg sérült), és emiatt a súlypont nem a forgástengelyen van, hanem kissé excentrikusan. Ebben az esetben a lövedék forgása maga fogja indukálni azt a centrifugális erôt, amely a súlypontot még inkább el akarja távolítani a forgástengelytôl, előidézve ezzel a 3. ábrán vázolt helyzetet.

Egy további tényező a stabilitásvesztésben a csőszáj esetleges sérülése. Ha a cső és a csövet éppen elhagyó lövedék közötti erőhatások nem abszolút szimmetrikusak a lövedék forgástengelyére, akkor a kirepülés pillanatában a lövedékre ható erők eredőjének lesz a forgástengelyre merőleges összetevője, ami precessziós mozgást indukál. Emiatt szükséges a fegyvert lehetőség szerint a töltényűr felől tisztítani. Ha ez lehetetlen (automata, pumpás vagy alsó emelőkaros fegyverek), akkor műanyag burkolatú tisztítóvesszőt vagy torkolatvédőt kell használni.

3. ábra

Tudta-e...

... hogy a sajnos ma már egyre ritkábban használt „lobácsolnak” szót a gondtalanul fürdőző vadrécékre használjuk?

10 éves a Seadler Magyarországon!
Rendkívüli akcióinkkal várjuk a FeHoVán!

Dátum	Nap		Hold	
	Kel	Nyugszik	Kel	Nyugszik
1. sze	6,25	17,28	7,09	19,37
2. cs	6,23	17,30	7,26	21,01
3. p	6,21	17,31	7,45	22,25
4. szo	6,19	17,33	8,06	23,46
5. v	6,17	17,34	8,32	–
6. h	6,15	17,36	9,05	1,05
7. k	6,14	17,37	9,48	2,16
8. sze	6,12	17,39	10,41	3,16
9. cs	6,10	17,40	11,43	4,03
10. p	6,08	17,42	12,51	4,39
11. szo	6,06	17,43	14,00	5,05
12. v	6,04	17,45	15,09	5,26
13. h	6,02	17,46	16,16	5,43
14. k	6,00	17,48	17,22	5,57
15. sze	5,58	17,49	18,28	6,11
16. cs	5,56	17,51	19,35	6,24
17. p	5,54	17,52	20,44	6,38
18. szo	5,52	17,53	21,55	6,54
19. v	5,50	17,55	23,09	7,13
20. h	5,48	17,56	–	7,38
21. k	5,46	17,58	0,23	8,12
22. sze	5,44	17,59	1,34	8,59
23. cs	5,42	18,01	2,35	10,01
24. p	5,40	18,02	3,24	11,17
25. szo	5,38	18,03	4,02	12,41
26. v	5,36*	18,05*	4,30*	14,09*
27. h	5,34*	18,06*	4,52*	15,36*
28. k	5,32*	18,08*	5,11*	17,03*
29. sze	5,29*	18,09*	5,29*	18,28*
30. cs	5,27*	18,10*	5,47*	19,53*
31. p	5,25*	18,12*	6,07*	21,18*

* A nyári időszámítás alatt a KÖZEI-ben megadott időpontokhoz egy órát hozzá kell adni!

Márciusban vadászható

Vaddisznó, kan, süldő, malac,
erdei szalonka, róka, pézsmapocok,
nyestkutya, mosómedve.

Vadászmozaik

A Columbia puskák

Nemcsak kontinensünkön, hanem Észak-Amerikában is szép számmal akad olyan nimród, aki szeret klasszikus kinézetű egylovétű gavallérgolyósokkal zsákmányolni. Noha ott is kaphatók gyorsan szét-szedhető, billenő csövű megoldásúak, náluk mégis inkább a különböző tömbzárások dívnak. Főleg a Ruger M. Nr. One és a Winchester M. 1885. Kétségkívül jó minőségűek ezek is, de aki még tökéletesebbre vágyik, az a kisebb, bár drágább cégek termékeit részesíti előnyben. A Columbia River Arms egylovétűit különösen nagyra értékeli, dicsérik az ottani tehetősebb vadászok. Ez külső kakasos, tömbzárás golyós. A sátorvas hátsó nyulványának előretolásával lehet felszabadítani a töltényűrt, s visszahúzásával jut tüzkész állapotba a fegyver. Kinézetre szerintem kissé hasonlít a M. 1885-ös Winchesterhez, de annál talán valamivel karcsúbb zártestű, és inkább a híres Pope-Stevens puska számítógép konstruálta utáztatának tekinthető. Valamennyi modern és sok régi kaliberben kapható, a vevő kívánsága szerint. Csőanyaga lehet hagyományos szénacél és rozsdamentes is. Szögletesen csavart kialakítású. Ez első pillantásra kicsit meghökkentő, de voltaképpen nagyon szép. Mindre rövid csősin kerül, háromleveles ún. expressz irányzékkel. Agyazása a megrendeléstől függő minőségű, a recézést kézzel vágják rá. Külön kérésre véset is kerülhet a zártestre. Modell Mule Deer elnevezéssel látták el. Ugyanez a cég kiváló minőségű, módfelett érdekes .22-es puskákat is készít, érdemes megnézni a honlapjukat, amelynek címe: www.columbiariverarms.com.

K. L.

Tudta-e...

... hogy lesipuskásnak nevezik az olyan „vadászt”, aki pusztán kapzsiságból vadászik, többnyire nem is sportszerűen, s nem idegen tőle az orvvadászat sem?

DAISY FEGYVERBOLT * 1115 BUDAPEST, BARTÓK BÉLA ÚT 87. * TEL.: 1/385-4963 * NYITVA: H-P 9-17 ÓRÁIG

Table with columns for ÚJ VADÁSZFEGYVEREK, HASZNÁLT FEGYVEREK, and various gun models like Sako 30-06, M98 V6ere Mauser, etc.

FROMMER KFT. * 1089 BUDAPEST, REZSÓ TÉR 21. * TEL.: 210-3506, 30/2427-460 * FAX: 210/3507

Table with columns for ÚJ FEGYVEREK and various gun models like Ruger P94CD, Walther P-99, etc.

GEMENC VADÁSZBOLT * 1203 BUDAPEST, KOSSUTH L. U. 57. * TEL./FAX: 1/283-4432 * NYITVA TARTÁS: H-P 10-17,30-IG

Table with columns for Leica 12x50T, Leica Geovid, and other optical equipment.

GÉRINGER AUTÓ KFT. * 2900 KOMÁROM, BATHORY ÚT 1. * TEL.: 34/346-132 * FAX: 34/540-562

E-MAIL: GERINGERMITSU@VIVAMAIL.HU * 2800 TATABÁNYA, ALKOTMÁNY ÚT 2/A * TEL.: 34/510-369 * FAX: 34/510-643

Table with columns for MITSUBISHI and various car models like Pajero 3a, Pajero Vágon, etc.

IPOLY VADÁSZBOLT * 2660, BALASSAGYARMAT, BAJCSY ÚT 5. * TEL.: 35-500-497 * INFO@IPOLYARMS.HU

Table with columns for KAPS CÉLTÁVCSŐVEK, REMINGTON FEGYVEREK, and other gun accessories.

HARGITA JAGD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMÉZŐVÁSÁRHÉLY, ANDRÁSSY U. 32. * TEL./FAX: 62/248-768

Table with columns for ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK, C2550 Stutzen, and other rifle models.

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK * KÖZPONT: 4025 DEBRECEN, SZÉCHENYI U. 10. * TEL.: 52/430-468 * FAX: 52/412-633 * 4026 DEBRECEN, BETHLEN U. 36.

Table with columns for SAKO 75 HUNTER FEGYVEREK and various gun models.

HUNGARO-ARMS KFT. * KÖZPONT: GYŐR, APÁCA U. 14. * TEL./FAX: 96/328-876, 313-040

Table with columns for FEHOVA AKCIÓS PMC LŐSZEREK and various rifle models.

HUNOR 2000 Bt. VADÁSZBOLT * 8360 KESZTHELY, SZÉCHENYI ÚT 11. * TEL.: 83/317-355, 30/9947-482

Table with columns for GÖLYÖS FEGYVER, IZS-18 MH, and other gun models.

GOMBÁS SÁNDOR, VÁREDEI KFT. * 30/933-2216 * WWW.VADASKERT.HU * INFO@VADASKERT.HU

Table with 2 columns: Product name and price. Includes items like EGYÉNI VADDISZNÓ VADÁSZAT, Vadkán, Agyhossz (cm) Ft + Ft/mm.

HOR-SZA KKT. VADÁSZBOLT * 9600 SÁRVÁR, BATHYÁNY ÚT 34. * TEL.: 95/323-483, 30/9082-451

Large table with multiple columns listing various products and their prices, including GÖLYÖS ÉS SÖRÉTES FEGYVEREK, KERESŐTÁVCSŐVEK, AKKUSZ, etc.

JUVA AGRÁR SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI KFT. * 2461 TÁRNOK, HALÁSZ JÓZSEF U. 66. * TEL.: 23/585-008 FAX: 23/585-014 * INFO@JUVA.HU * WWW.JUVA.HU

Table listing Guardian2 szimpla forgó modell and Guardian2 dupla forgó modell with prices.

KALIBER MAX CÉLPONT FEGYVERBOLT * 1035 BUDAPEST, VERŐFÉNY U. 1. * TEL.: 240-1923 * E-MAIL: FEGYVER.KALIBER@AXELERO.HU

Table listing various rifle models and their prices, including KÜLÖN AJÁNLATUK, Használt fegyverek adás-vétele, etc.

KERÍTÉSCENTRUM KFT. * 1106 BUDAPEST, KERESZTÚRI ÚT 130. * TEL.: 1/431-9950 * FAX: 1/431-9951

Table with 2 columns: CSMÓZOTT VADHÁLÓK and PONTHEGESZTETT VADHÁLÓK, listing various types of traps and their prices.

LARIX VADÁSZRUHÁZAT ÉS KIEGÉSZÍTŐINEK KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉSE * 1036 BUDAPEST, LAJOS U. 126-128. TEL./FAX: 1/453-2329 * E-MAIL: POSTMASTER@LARIX.AXELERO.NET

Large table listing various hunting gear and accessories, including WATZMANN LÁBBELIK, Kord derékmelegítő, etc.

MAGISTER FEGYVERBOLT KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1031 BUDAPEST, GYÖNGYSOR U. 6. * TEL./FAX: 1/347-6038 E-MAIL: DIRECT@ARMTEL.HU, S.S.ILI.ARMTEL@POSTA.WS

Table listing various optical products like KERESŐTÁVCSŐVEK, CÉLTÁVCSŐVEK, ACÉLSÖRÉT, etc.

M-ZERO FEGYVER ÉS VADÁSZBOLT ÉS GLOCK MÁRKAKERESKEDÉS * 2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, PETŐFI U. 5/A NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK 9-17 * TEL./FAX: 24/465-373, 30/9516-440 * GLOCK@VNET.HU

Table listing Glock firearms and accessories, including ÚJ PISZTOLYOK, GLOCK 23, GLOCK 34, etc.

NOMÁD VADÁSZBOLT * 6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, ZSOLDOS U. 57. * TEL.: 62/244-991, 30/259-7740

Table listing various hunting products including KERESŐTÁVCSŐVEK, PARTIZÁN LŐSZEREK, AKCIÓS FELSZERELÉSEK, etc.

OBISIT MILITARY SHOP * 1073 BUDAPEST, ERZSÉBET KRT. 21. * TEL.: 351-8717 * FAX: 4131-049 * WWW.OBSIT.HU

Table listing various military and tactical gear, including Ałchálóhó 48 m2, M65 típusú kabát, etc.

REFLEX VADÁSZBOLT * NYÍREGYHÁZA, TÜNDE U. 20. * TEL.: 42/507-115 * FAX: 42/507-116

Table listing various hunting accessories and clothing, including COURTENEY, SWEDTEAM, etc.

SEFAG RT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, BERZSENYI U. 2. * TEL.: 82/317-644, 30/9690323 NYITVA TARTÁS: H-P 8,30-17-IG, SZ: 8-12-IG, EBÉDIDŐ: 12-13-IG

Table listing various hunting products and accessories, including FEGYVEREK, RÚHÁZAT, LÁBBELI, etc.

ORYX VADÁSZBOLT ÉS FEGYVERJAVÍTÓ * 8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, SEREGÉLYESI U. 86. * TEL./FAX: 22/504-835

Table with columns for product categories (ÚJ GÖLYÖS FEGYVEREK, HASZNÁLT FEGYVEREK) and various firearm models with prices.

SEELAND VADÁSZÁRUHÁZ KIS- ÉS NAGYKERESKEDÉS * 1188 BUDAPEST, NAGYKÖRÖSI ÚT 24/A * TEL.: 291-8889

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

SEINT HUBERTUS KFT. VADÁSZBOLT * 7400 KAPOSVÁR, FŐ U. 40. * TEL.: 82/430-099, 430-100 * FAX: 82/511-268

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

VADÁSZ HORGÁSZ BOLT * 5520 SZEGHALOM, KOSSUTH L. UTCA 10/1. * TEL./FAX: 66/470-223

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

RÁBAI KFT. HUNOR VADÁSZBOLT * BÉKÉSCSABA ZSIGMOND U.10. * TELEFON: 66/451-171

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

S. P. JAGD-VADÁSZÜZLET, KIS- ÉS NAGYKER. * 1238 BUDAPEST, LÓÁLLÁS U. 12. * TEL.: 1/285-6162 * FAX: 1/284-9671

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

SZIGET VADÁSZBOLT, DOMOKOS KFT. * TAKSONY, SZIGET LEJÁRÓ, DÓZSA Gy. U. 26. (BUGYI ELÁGÁZÁSSAL SZEMBEN)

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

SZÜCS ÉS ZSÓKA BT. * ÖROSHÁZA, KÖND U. 56. * TEL.: 68/413-880, 30/9257-531 * E-MAIL: FUJJI@OROSNET.HU

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

TÜZES ÍJÁSZ BT. * ÍJÁSZBOLT * 1066 BUDAPEST, TERÉZ KRT. 10. * NYITVA: H-P 10-18

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

VÉDERDŐ BT. SZIKRA VADÁSZBOLTJA * 2085 PILISVÖRÖSVÁR, FŐ U. * TEL/FAX: 26/330-737 * TEL.: 20/463-0843

Table listing various hunting gear, ammunition, and firearm accessories with prices.

Áprilisi számunkból...

Keresse március utolsó hetétől az újságárosoknál!

Vizslából vizsla

A magyar vadászkutyafajta kialakulásáról, ősi történetéről már írtunk lapunkban. Most arról szólunk, az elmúlt bő száz esztendőben hogyan változtak meg vadászkutyáink, vajon a két háború között a magyar vizsla úgy nézett-e ki, mint manapság, s akkoriban vajon milyen szempontok alapján szelektálták a kölyköket. És vajon hogy áll most a helyzet, amikor főleg nem vadászatra, hanem házi kedvencnek tenyésztik e fajtákat?

A negyedik főbűn

„Alig van csúnyább és elterjedtebb kórság a vadászirigységnél.” – írja dr. Studinka László egyik könyvében. Lehet, hogy ez kicsit túlzásnak tűnik, de igaz. Nem egy vadásznak keserítette meg már a napját egy irigy, harácsoló kolléga, akinek nem sikerült saját zsákmányhoz jutnia. Apróvad- és nagyvadadászatokon egyaránt előfordul az ilyesmi.

Szerkesztőségünk a változtatás jogát fenntartja!

Segítség, terepmotorosok!

Ha valaki nem körbekevert, így zavarástól mentes területen vadászik, már bizonyára találkozott terepmotorosokkal. Bőgték a motorok, de a bikák már nem, mert elűzték őket. Aligha kétséges, hogy ez a természetkárosító „szabadidősport” több borsot tör manapság a vadászok és természetvédők orra alá, mint megannyi vihancoló iskoláscsoport. Mint tehetünk ellenük? Mit tehet a rendőrség? S mi történik akkor, ha senki nem tesz semmit?

MESTERMŰVEK A KEMEN-TŐL!
EGYEDI GYÁRTÁSÚ SÖRÉTES VADÁSZ- ÉS SPORTFEGYVEREK

WWW.SPORT-KEMEN.COM

MAGTARORÁZATI ÉKPVISELET: SZEBÉNYI LÁSZLÓ
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR
BUDAI U. 101.
TEL.: 06-30-268-4712
E-MAIL: LASZLOENETTI@FREEMAIL.HU

ITL SZOLLÁR ANDRÁJ
8600 SÓLYOK
JEGENYE SOR 1.
TEL.: 06-84-322-949
E-MAIL: ANDRAGUN@SZOLLAR.HU

Ficsor Autóház Kft.
1109 Budapest, Fehér út 7
H.P.: 9:00-18:00, Sz: 9:00-13:00
Tel.: 06 1 260 11 22
Fax: 06 1 262 86 10
E-mail: terepgum@ficsor.hu
Web: www.ficsor.hu

**Vadásztól Vadászoknak
TEREPGUMIK ÓRIÁSI KEDVEZMÉNNYEL!**
2. oszt. terepgumispecialista gyár kizárólagos forgalmazójától

Kaiman Terrain Kougar Country Kobra Trac

Nehéz terepre -sárba, Magyarországon egyedülálló 17-20 mm mintamélység

Ahol eddig elakodtatok,
ott most nem fogtok!

Féltérep mintázatok:

14"- 17.990 Ft-tól
15"- 18.990 Ft-tól
16"- 18.990 Ft-tól

**24 órás házhozszállítás
az országban
bárhová!**

10.990 Ft
Yokohama
225/80 R16

17.990 Ft
Bridgestone
D 694

17.990 Ft
12"
Wartburg,
Trabant, Lada,
stb.

A vadászat élvezete

Öné a világ a Nikon új High-Grade távcsöveivel

Alapvető, komoly felszerelés: Ön is megtapasztalhatja, hogy miért, ha a kezében tartja az új HG távcsöveket. Tiszta, éles képével igazi élvezetté varázsolja a vadászatot, gyenge fényviszonyoknál és ködös, nedves időben is. A Nikon élesben is bizonyított technológiája mind az Ön szolgálatában áll: többrétegű lencsebevonat, víz és páramentes felépítés. Nikon HG L: hihetetlenül izgalmas élmény!

10x42 HG L DFC

NIKON KFT
Főv. út 56. 1047 BUDAPEST
TEL: (361) 232-1371; 232-1372
FAX: (361) 232-1198
info@nikon.hu www.nikon.hu

Kiállítási hely: "B" PAVILON, 2/F

Nikon Sport Optics